

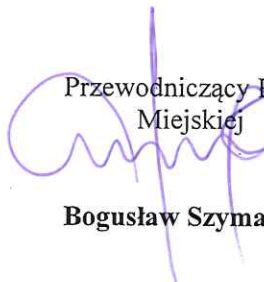
**UCHWAŁA NR XVI/120/2025
RADY MIEJSKIEJ W CHOSZCZYNIE**

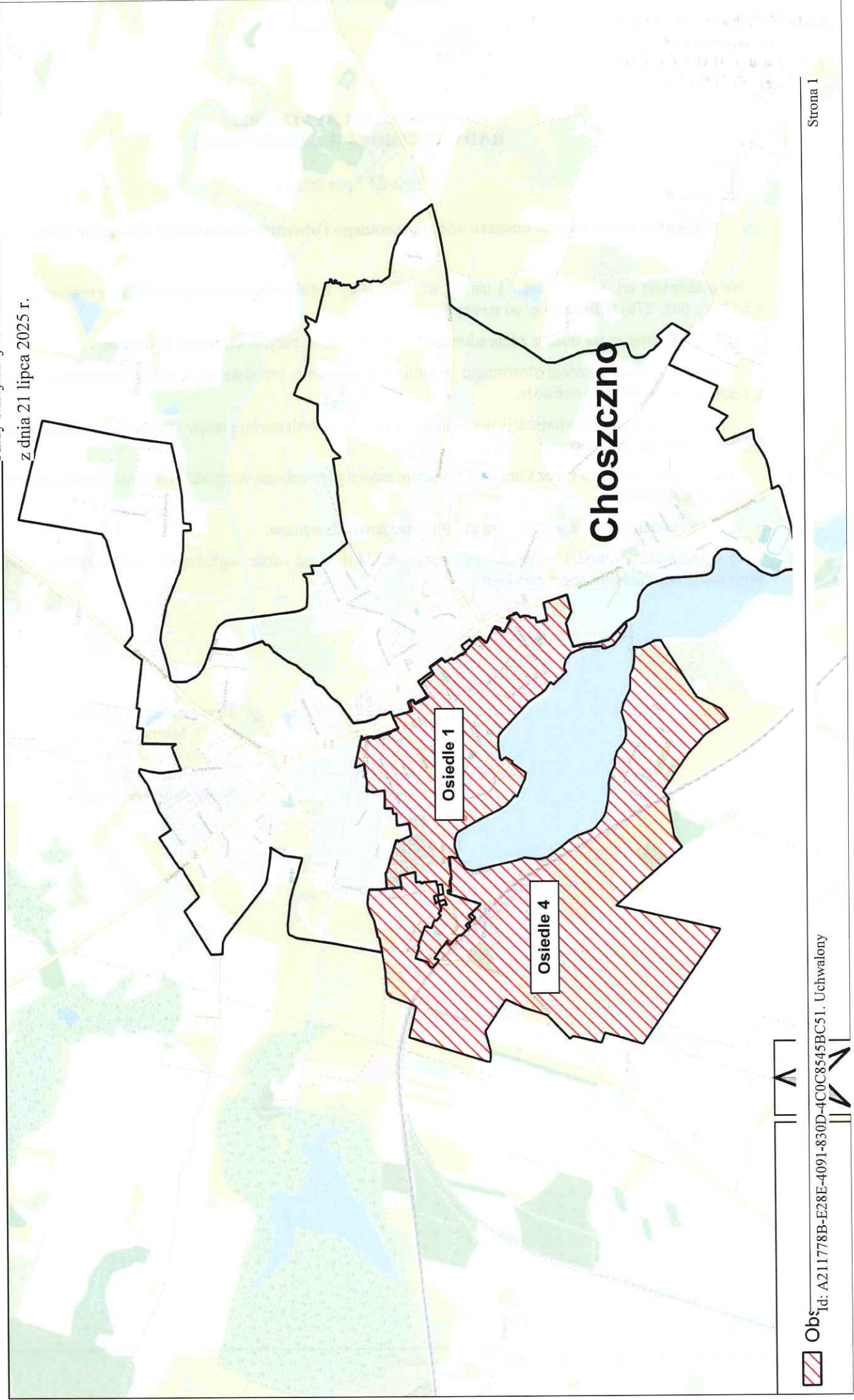
z dnia 21 lipca 2025 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Choszczno

Na podstawie art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 4, art. 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278) uchwala się, co następuje:

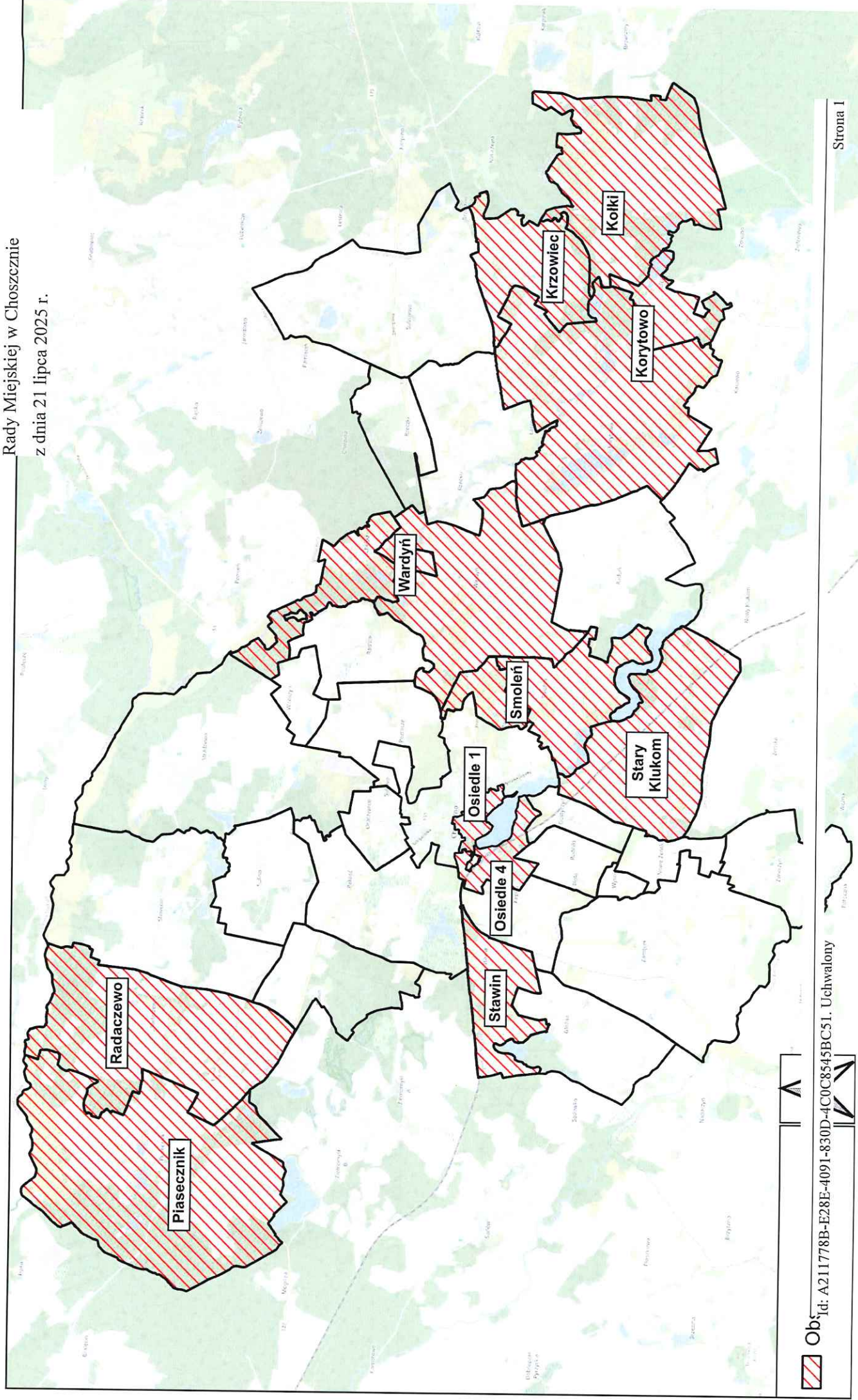
- § 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Choszczno.
2. Granice obszaru zdegradowanego w Gminie Choszczno przedstawiają mapy stanowiące załącznik nr 1 część 1-2 do niniejszej uchwały.
3. Granice obszaru rewitalizacji w Gminie Choszczno przedstawiają mapy stanowiące załącznik nr 2 część 1-6b do niniejszej uchwały.
- § 2. Ustanawia się na rzecz Gminy Choszczno prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Choszczna.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

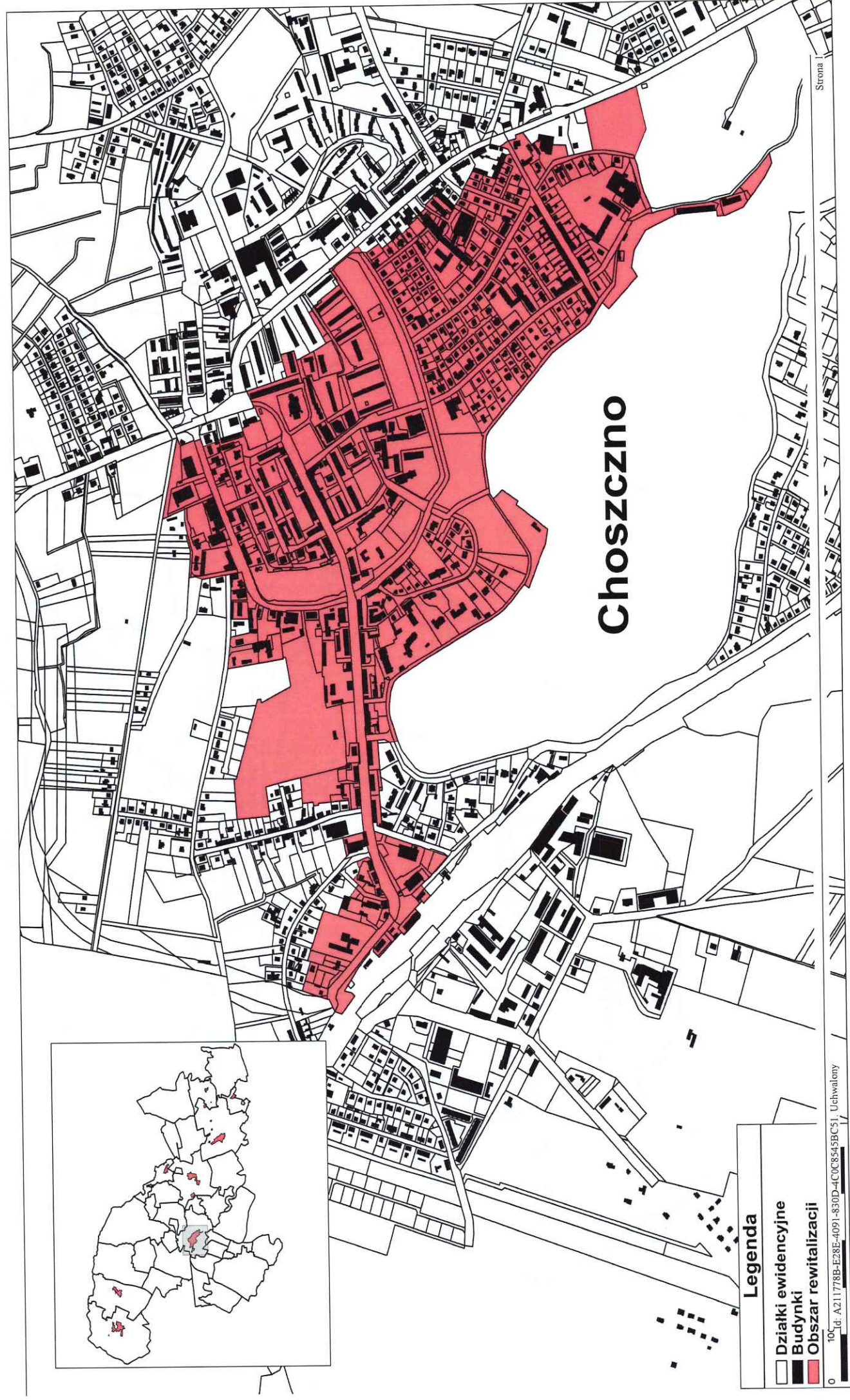
Przewodniczący Rady
Miejskiej

Bogusław Szymański

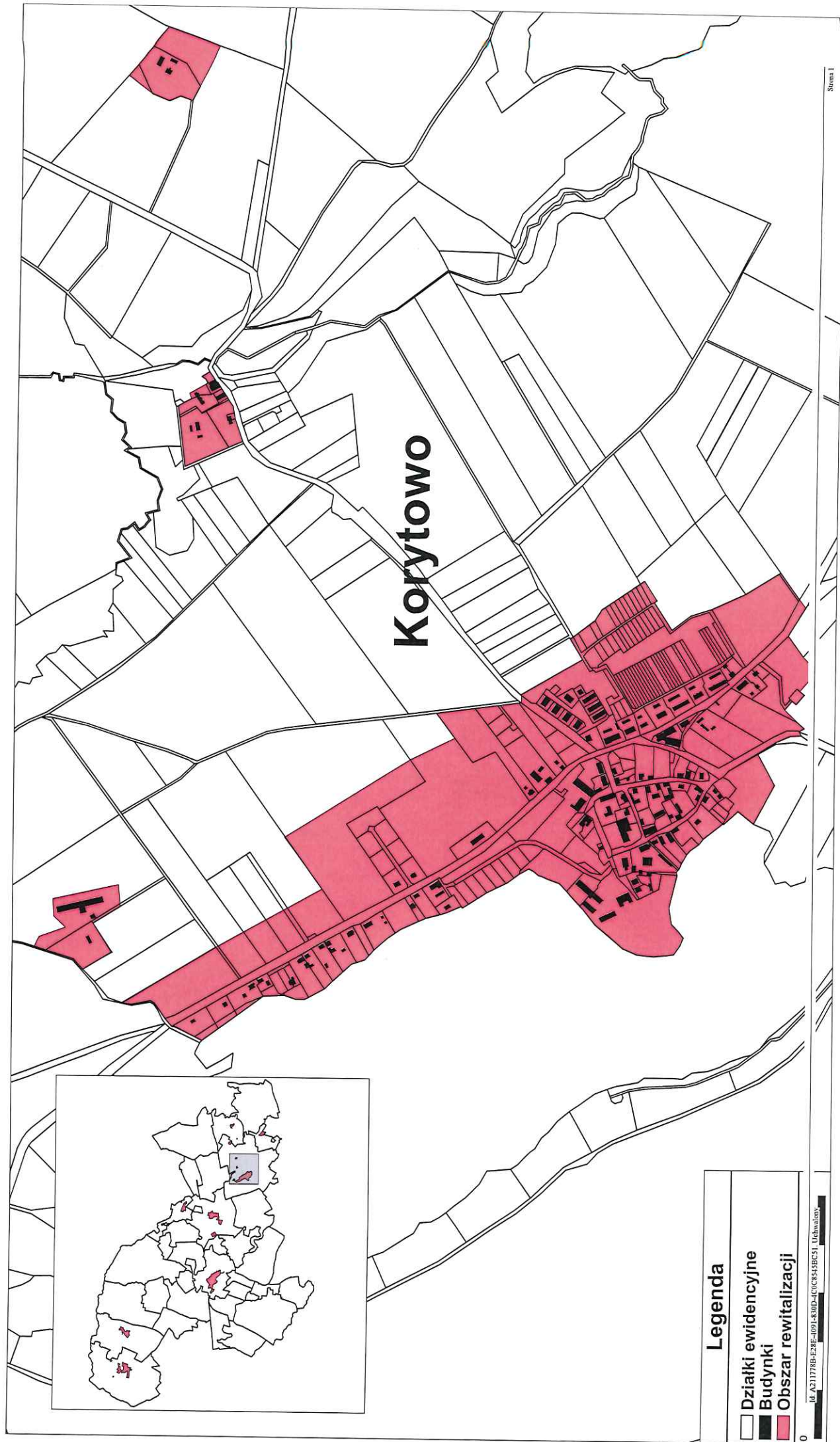

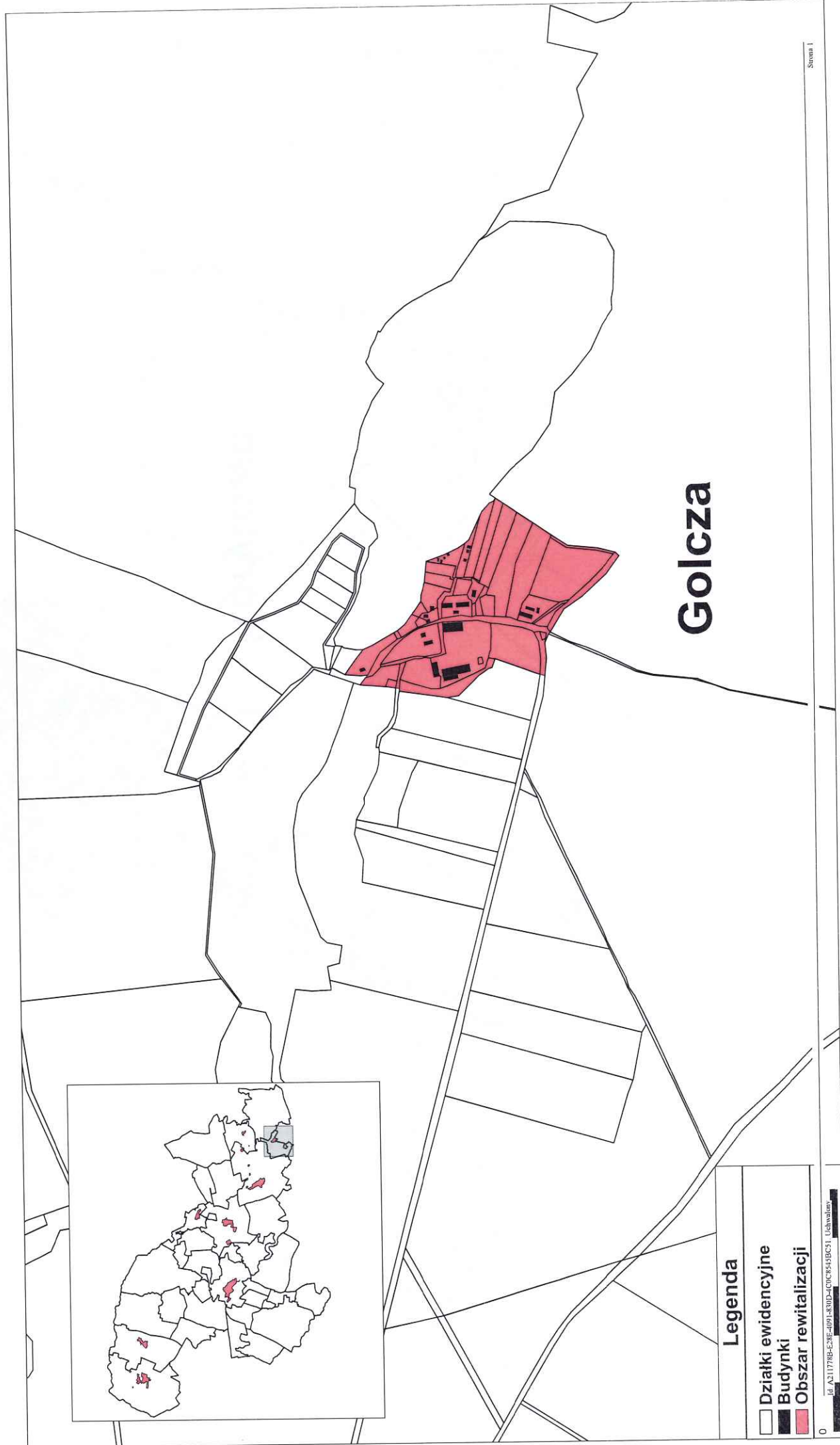
Załącznik Nr 1.2 do uchwały Nr XVI/120/2025

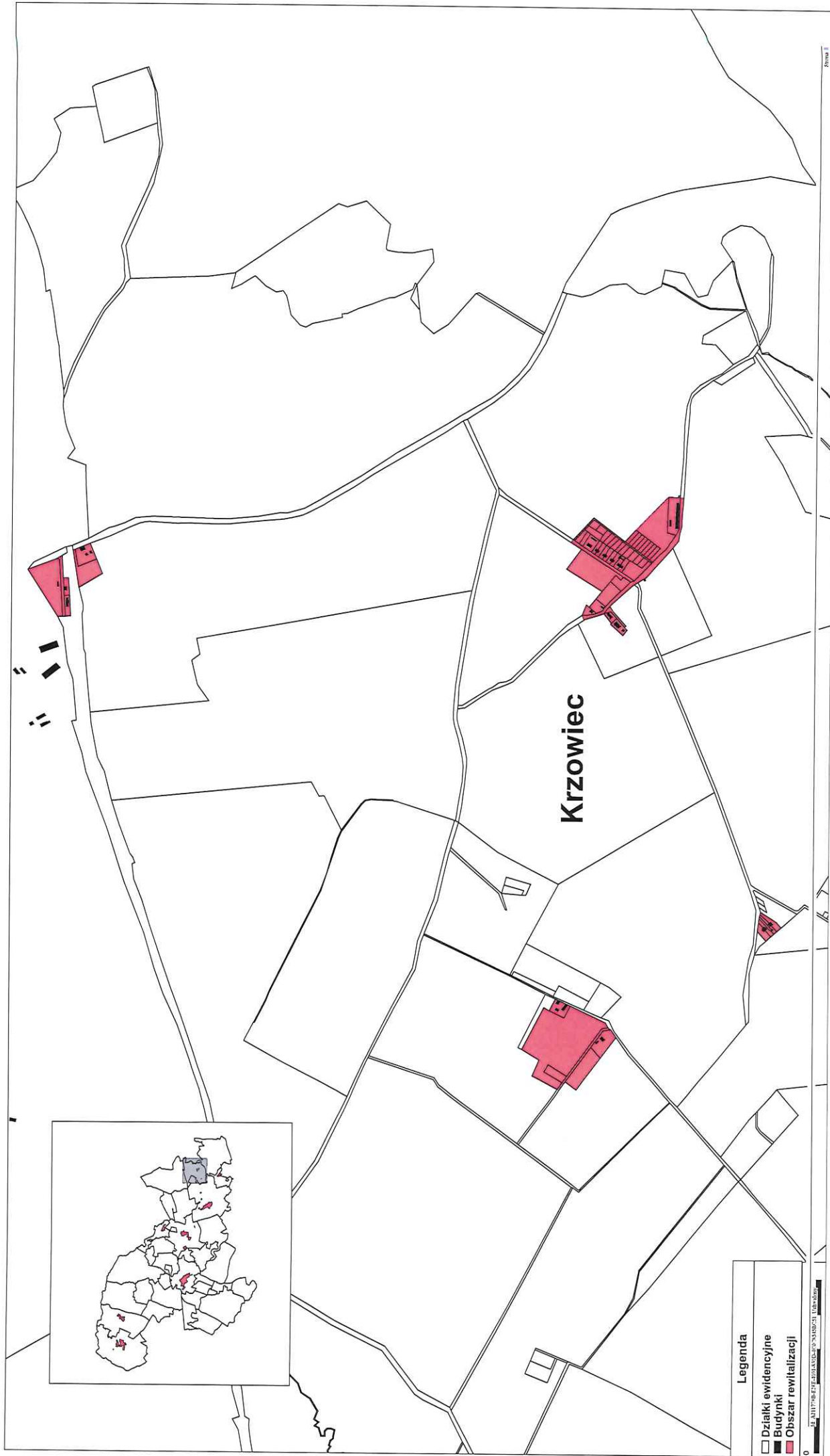
Rady Miejskiej w Choszczynie
z dnia 21 lipca 2025 r.

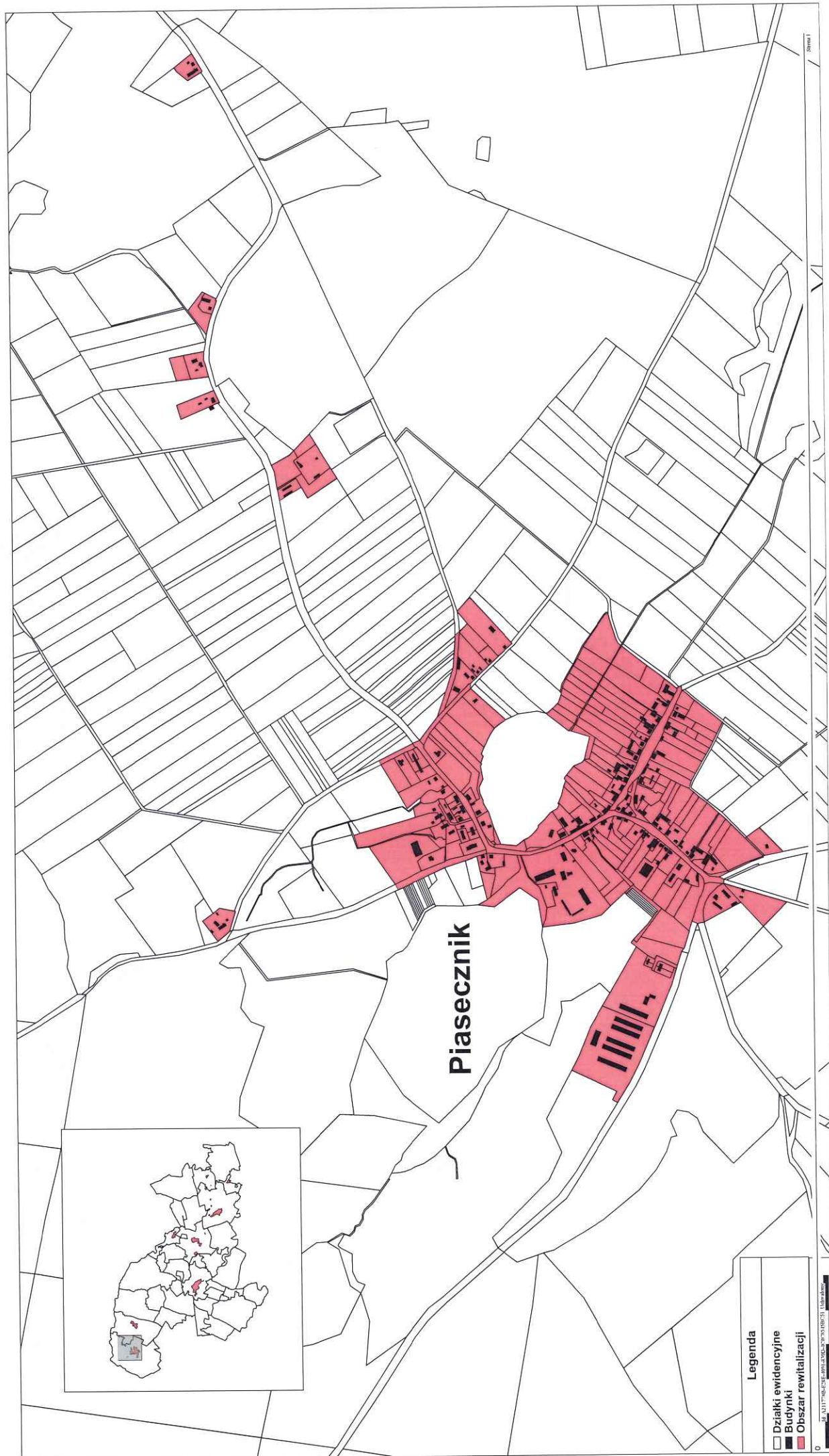

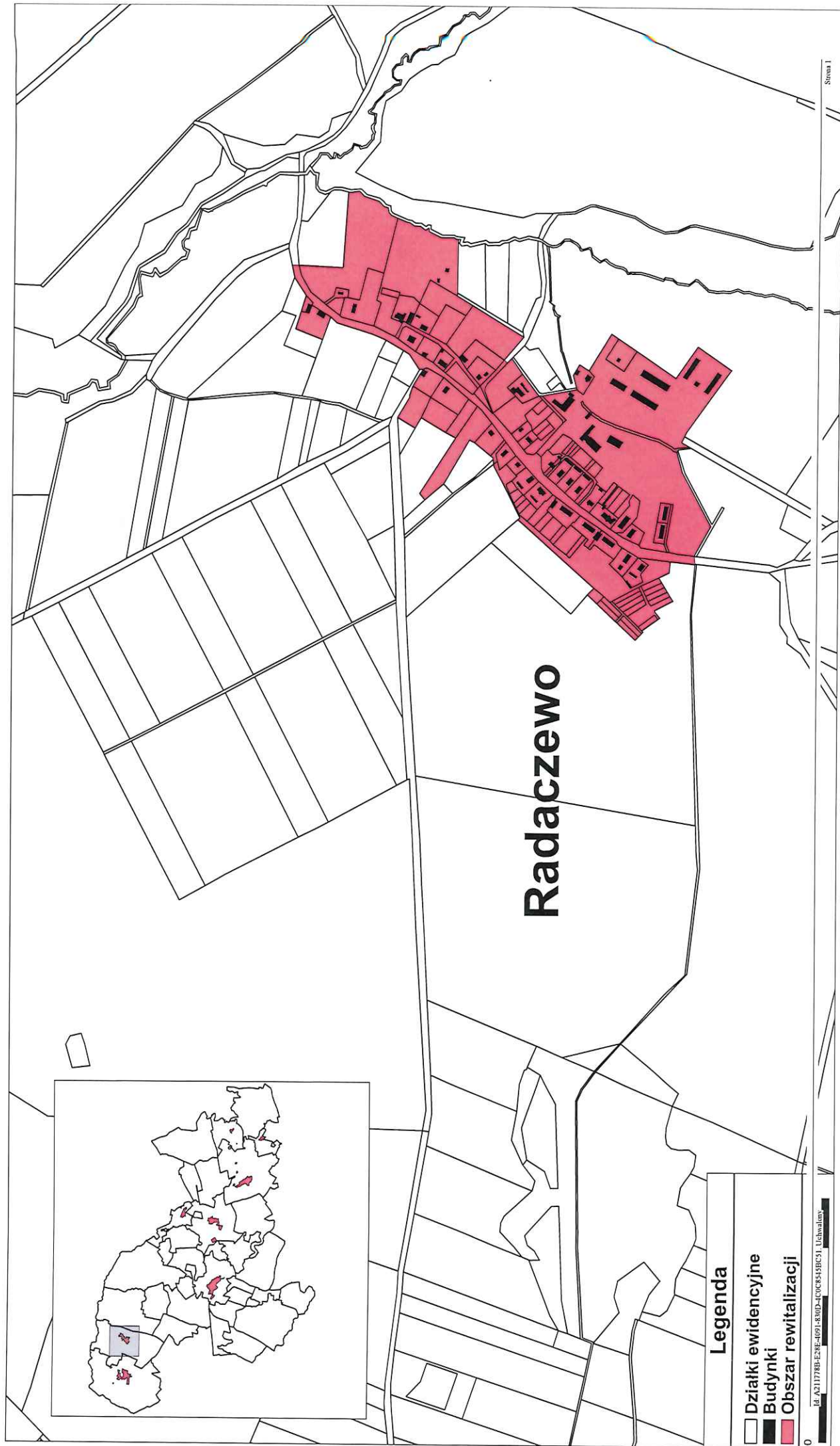

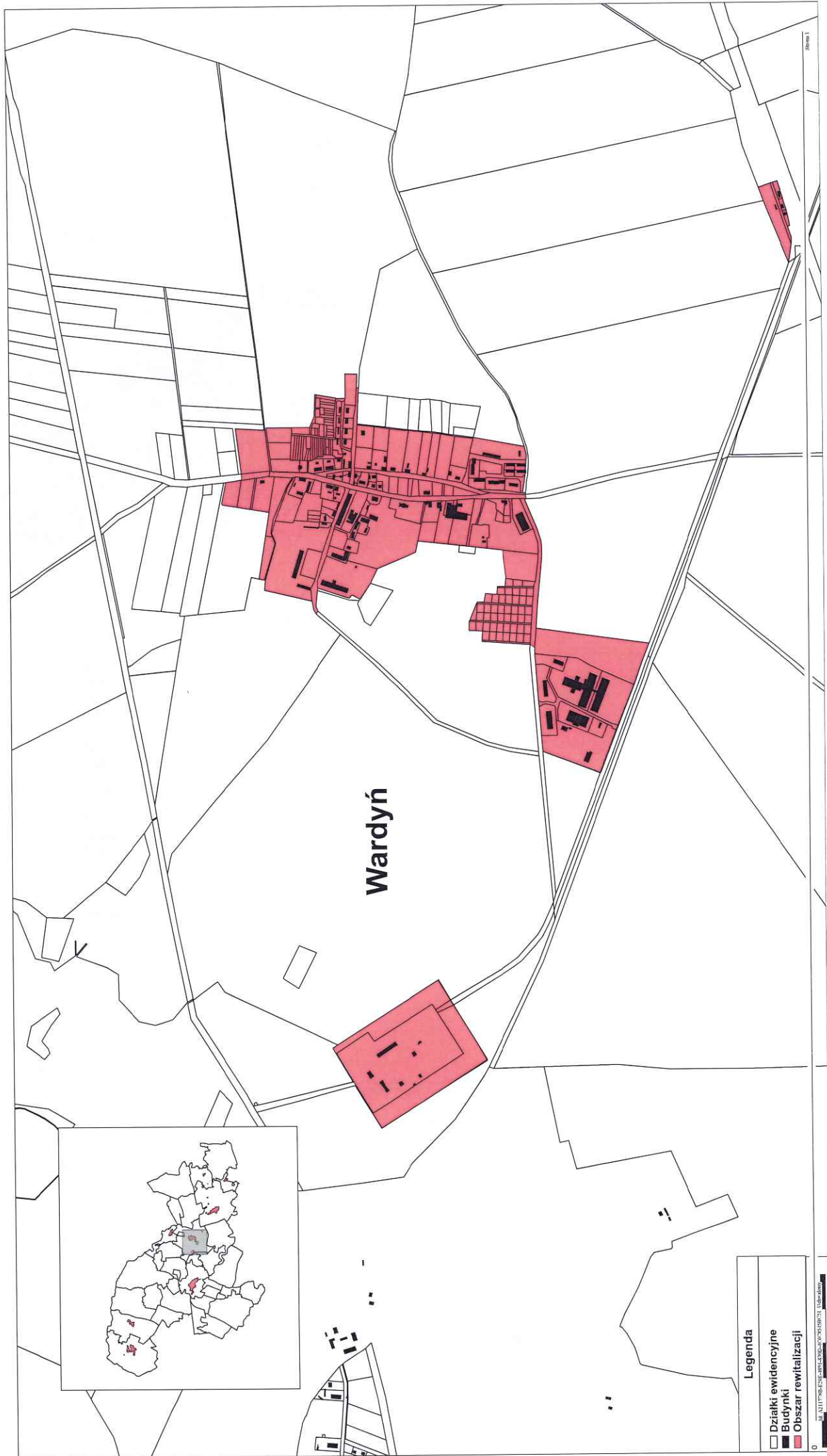

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278) dalej zwana ustawą, określiła zasady prac, tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, określonej jako „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie”. Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Istotnym elementem rewitalizacji jest włączenie do działań mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji społecznych czy gospodarczych.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 pkt. 1 ustawy opracowana została diagnoza, na podstawie której wyznaczony został obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, do zjawisk kryzysowych uzasadniających wyznaczenie obszaru zdegradowanego zaliczyć można w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że za obszar zdegradowany (a następnie obszar rewitalizacji) można uznać te fragmenty obszaru kryzysowego, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz równoczesnym występowaniem na tym obszarze co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Diagnoza jest załącznikiem do niniejszego uzasadnienia. Przedkładana uchwała jest zgodna z wnioskami z diagnozy.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Choszczno wraz z wspomnianą diagnozą podlegały konsultacjom społecznym w trybie art. 6 ustawy.

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu miasta i nie zawiera danych prawnie chronionych.

Projekt uchwały nie przewiduje wprowadzenia narzędzi przewidzianych w art. 11 ust. 5 ustawy, czyli ustanowienia na rzecz gminy prawa pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji lub wprowadzenia zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy na obszarze rewitalizacji. Wynika to z faktu, że narzędzia te są nieadekwatne do uwarunkowań dotyczących obszaru rewitalizowanego i zdiagnozowanych potrzeb interesariuszy, co wynika z przeprowadzonej diagnozy.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowania programu rewitalizacji dla wskazanych obszarów gminy Choszczno, który stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną. Określenie obszaru rewitalizacji stanowi kontekst planowania i realizacji przedsięwzięć, które mają przyczynić się do rozwiązania kluczowych problemów społecznych zidentyfikowanych na tych obszarach oraz wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców.

Załącznik:

- Diagnoza delimitacyjna, służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Choszczno.

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Choszczno na lata 2024÷2040

Diagnoza delimitacyjna - projekt

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Powiązania z dokumentami strategicznymi.....	5
3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	9
Podział na jednostki analityczne na cele diagnozy.....	9
Metody i techniki badawcze oraz źródła danych	12
Wyniki częściowe delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w poszczególnych sferach	17
SFERA SPOŁECZNA	17
SFERA GOSPODARCZA	19
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	21
SFERA ŚRODOWISKOWA.....	22
SFERA TECHNICZNA	23
Wskazanie obszaru zdegradowanego.....	25
Wskazanie obszaru rewitalizacji	30

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja (pojęcie pochodzące z jęz. łacińskiego: re + vita – „przywrócenie do życia, ożywienie”) stanowi kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego za pomocą zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki. Działania te prowadzone są przede wszystkim przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji i wykazują terytorialne skoncentrowanie.

Celem działań rewitalizacyjnych są korzystne przekształcenia wyodrębnionego (pod względem społecznym, architektonicznym, planistycznym i ekonomicznym) obszaru gminy. Proces rewitalizacji zmierza do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez podejmowanie działań kompleksowych, co gwarantuje powiązanie ze sobą przedsięwzięć obejmujących kwestie społeczne z kwestiami dotyczącymi innych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Ponadto działania rewitalizacyjne muszą integrować interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Podstawę działań rewitalizacyjnych stanowi zrozumienie, że kwestie społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, gospodarcze, techniczne lub środowiskowe są ze sobą nierozzerwalnie powiązane. Kluczowe jest integrowanie działań wspierających lokalne społeczności z działaniami poprawiającymi jakość przestrzeni w której żyją, przy jednoczesnym zapewnianiu warunków do dalszego stałego rozwoju. Istotny element procesu rewitalizacji to partycypacja społeczna obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się m.in. mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Działania rewitalizacyjne w mieście i gminie Choszczno będą prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Choszczno na lata 2024÷2040. Program rewitalizacji to dokument mający na celu zaprogramowanie i realizację procesu rewitalizacji. Stanowi wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego i stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, będący narzędziem planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Realizacja założonych projektów o charakterze społecznym i infrastrukturalnym pozwoli na osiągnięcie synergii efektów działań rewitalizacyjnych. Wpłynie także na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji, a tym samym na rozwiązanie lub zminimalizowanie problemów stanowiących podstawę wyznaczenia obszaru działań rewitalizacyjnych. **Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Choszczno na lata 2024÷2040 został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz jest zgodny z:**

- wymogami określonymi dla strategii instrumentów terytorialnych (IIT) w Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawie wdrożeniowej),
- zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,
- Programem Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.

2. Powiązania z dokumentami strategicznymi

Proces rewitalizacyjny charakteryzuje się podejściem zintegrowanym, które przejawia się włączeniem interesariuszy w odnowę obszarów zdegradowanych w działania w obszarach polityki społeczno-gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej gminy oraz regionu.

Gmina Choszczno ma już doświadczenie w prowadzeniu procesów rewitalizacji poprzez wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Choszczno w okresie programowania 2007-2013.

Mając na uwadze powyższe oraz zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 2 Ustawy o rewitalizacji, w poniższym punkcie przeanalizowano powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Gminny Program Rewitalizacji w Zachodniopomorskim Modelu Programowania Rozwoju

Zasady programowania rozwoju na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym zostały określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 4 ust. 1 politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz polityk publicznych. Zgodnie z art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju strategiami rozwoju są m.in.:

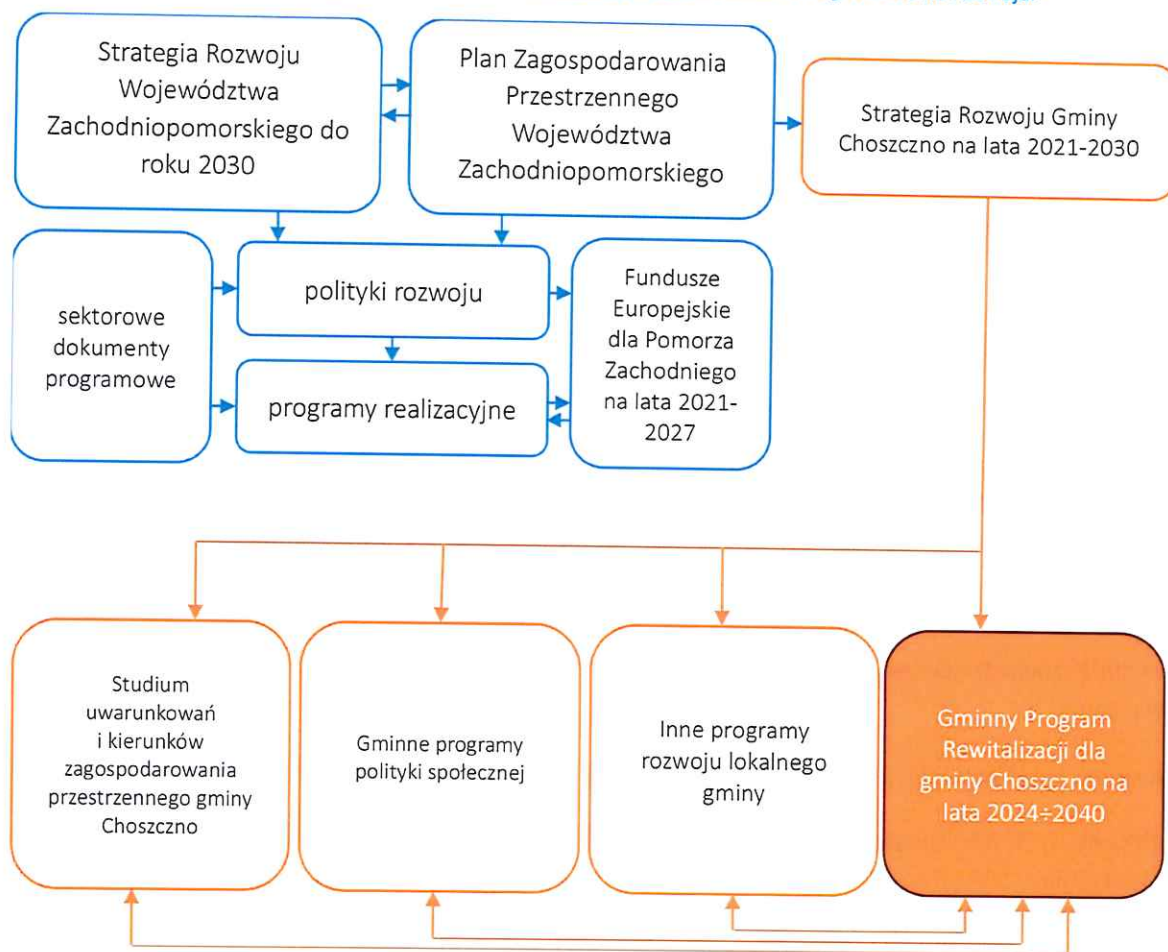
- strategia rozwoju województwa, którą określa samorząd województwa na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10e ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
- strategia rozwoju gminy, którą określa samorząd gminny na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Gminny Program Rewitalizacji jako lokalny program rozwoju wpisuje się w Zachodniopomorski Model Programowania Rozwoju i jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030¹ oraz ze Strategią Rozwoju Gminy Choszczno na lata 2021-2030². Zachodniopomorski Model Programowania Rozwoju składa się z trójszczeblowego systemu regionalnych dokumentów strategicznych oraz wskazuje zasady ich wdrażania, ściśle wiążąc go z instrumentami krajowej polityki regionalnej, instrumentami finansowymi szczebla krajowego i regionalnego oraz praktyką współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w tym z samorządem gminnym. Usytuowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Choszczno na lata 2024÷2040 w Zachodniopomorskim Modelu Programowania Rozwoju z uwzględnieniem właściwych dokumentów zaprezentowano poniżej.

¹ Przyjętą Uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r.

² Przyjętą Uchwałą Nr XXXIV/277/2022 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 16 lutego 2022 r.

Rysunek 1. Usytuowanie GPR dla gminy Choszczno w Zachodniopomorskim Modelu Programowania Rozwoju.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Gminny Program Rewitalizacji na poziomie celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodny jest z celami Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, szczególnie z celem strategicznym I „Otwarta społeczność” i przyporządkowanymi mu celami kierunkowymi: 1.1 „Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny”, 1.2 „Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu” oraz 1.3 „Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego”.

Konkretyzujący Strategię rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku w wymiarze przestrzennym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego³ zawiera następujące zapisy związane z rewitalizacją:

Cel IV Przekształcenia sieci osadniczej

³ Przyjęty Uchwałą Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.

Kierunek 2. Rozwój policentrycznej sieci osadniczej województwa, umożliwiającej procesy dyfuzji rozwoju z biegunów wzrostu do pozostałych ośrodków i poprawę spójności przestrzennej wewnątrz województwa.

Zalecenie 9: Rewitalizacja obszarów wiejskich i wsparcie pozarolniczych funkcji wsi.

Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Zalecenia: 13. Rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów parkowo-pałacowo-folwarcznych

14. Rewitalizacja zabytkowych układów przestrzennych, urbanistycznych i ruralistycznych

Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej

Kierunek 1. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych i procesu rozwoju mieszkalnictwa

Zalecenie 1: Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej i przestrzeni publicznych

Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia

Kierunek 1. Aktywizacja gospodarcza obszaru w oparciu o wykorzystanie endogenicznych potencjałów

Zalecenie 3: Rewitalizacja obszarów popegeerowskich (Obszary wiejskie Specjalnej Strefy Włączenia – w tym gmina Choszczno).

Strategia rozwoju Gminy Choszczno

Podstawowy dokument określający kierunki rozwoju lokalnego w gminie Choszczno wśród celów i kierunków działań zawiera między innymi:

Tabela 1. Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030.

Cel strategiczny	Cele operacyjne
Cel strategiczny I	
Ochrona środowiska naturalnego	Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz zwiększenie efektywności gospodarowania energią cieplną w budynkach użyteczności publicznej, prowadzącą do zwiększenia jakości świadczonych usług mieszkańcom.
	Zapewnienie ochrony zabytków przed czynnikami zewnętrznymi wpływającymi na degradację.
	Wykorzystanie potencjału turystycznego zabytków, w szczególności poprzez odpowiednią adaptację przestrzeni.
Cel strategiczny II	

Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy	• Zwiększenie dostępności mieszkańców do działalności kulturalnej organizowanej przez Choszczeński Dom Kultury. • Zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług społecznych przyczyniających się ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego. • Zapewnienie mieszkańcom możliwości efektywniejszego uczestniczenia w życiu społecznym.
Cel strategiczny III	
Poprawa jakości przestrzeni publicznej i wzrost ich bezpieczeństwa	• Odnowa przestrzenno – funkcjonalna terenów parkowych oraz zieleni w miejscowości Choszczno • Zwiększenie ilości terenów zieleni na terenie miasta Choszczno. • Zwiększenie dostępności mieszkańców do obiektów sportowych poprzez rozwój infrastruktury oraz organizację zajęć sportowych. • Zwiększenie dostępności miejsc rekreacyjnych dla mieszkańców. • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakości życia poprzez modernizację infrastruktury drogowej oraz budowę chodników. • Zapewnienie dostępu mieszkańców do możliwości aktywizacji sportowej poprzez wykorzystanie ścieżek rowerowych.

Projekt GPR w części programowej odpowiada postulatami zawartym w Strategii, w związku z czym można uznać, że poprzez realizację GPR będą realizowane postulaty Strategii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choszczno

W tekście Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choszczno wskazano działania rewitalizacyjne jako tożsame z rehabilitacją określonych przestrzeni czy obiektów, jednak przestrzeni takich ani obiektów nie wskazano. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stracą moc najpóźniej z dniem 1 lipca 2026 r., a ich rolę przejmą plany ogólne, jednak treści zawierające ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w tym zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji będą przedmiotem aktualizowanej obecnie Strategii rozwoju gminy.

Sposób realizacji przez GPR strategii rozwiązywania problemów społecznych

W gminie Choszczno aktualnie nie obowiązuje Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązują natomiast inne programy polityki społecznej, jak Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, Standardy ochrony małoletnich i Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Choszczno na rok 2025. Programy te nie mają jednak odniesienia do wymiaru społecznego w aspekcie realizacyjnym.

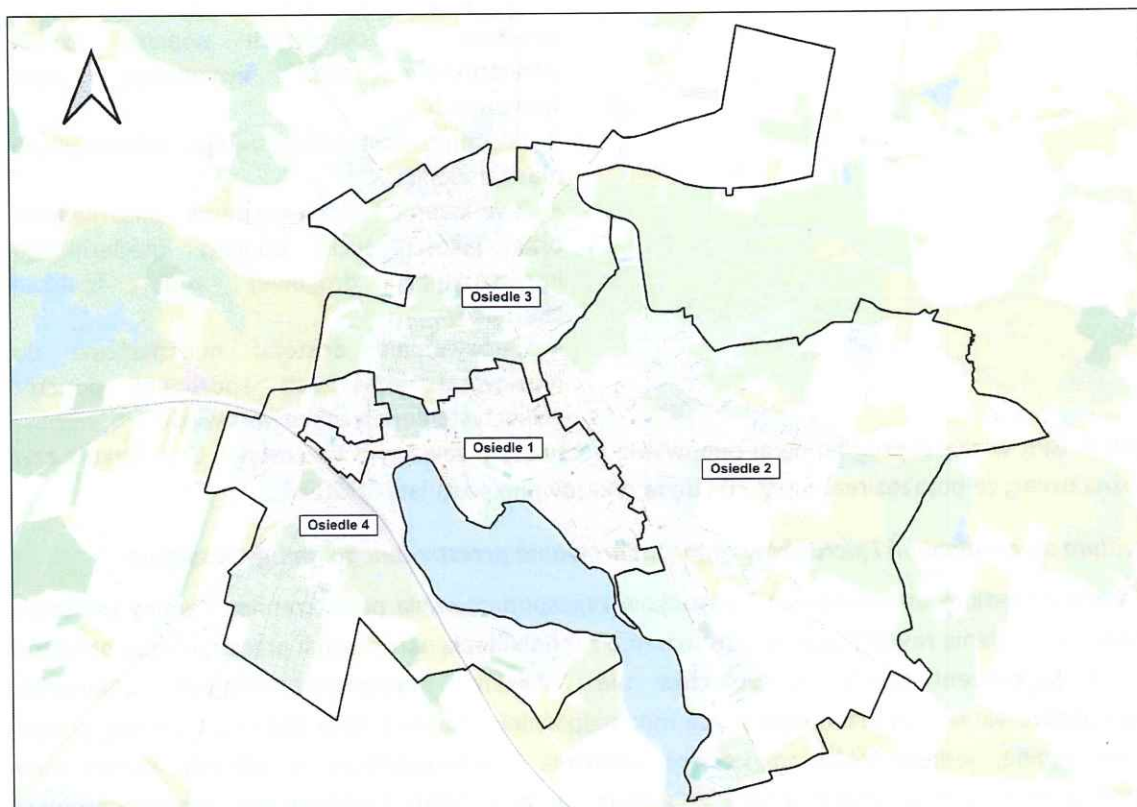
3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podział na jednostki analityczne na cele diagnozy

Gmina Choszczno to gmina miejsko-wiejska, położona we południowej części województwa wielkopolskiego. Zajmuje powierzchnię 246,31 km², w tym 9,58 km² stanowi teren miasta Choszczna. Teren wiejski gminy dzieli się na 21 sołectw, stanowiących tradycyjne jednostki pomocnicze gminy.

Miasto Choszczno zostało podzielone na 4 obszary, których granice zostały wyznaczone w oparciu o granice osiedli – stanowiących również jednostki pomocnicze gminy. Osiedla zostały powołane uchwałą Nr II/8/88 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Choszcznie z dnia 22 października 1988 r. w sprawie podziału miasta na Osiedla, stąd mają długą, ugruntowaną w świadomości mieszkańców tradycję. Podział terenu miasta na osiedla zobrazowano na rysunku 2.

Rysunek 2. Podział miasta Choszczna na jednostki analizy - osiedla.

Źródło: Opracowanie własne. Podkład mapy: Open Street Map

Należy zauważyć, że w Jezioro Klukom (Kluki) o powierzchni 85 ha nie wchodzi w skład żadnego z osiedli m. Choszczna.

Rozmieszczenie liczby ludności na terenie Choszczna w podziale na jednostki analityczne zaprezentowano za pomocą wskaźnika, jakim jest gęstość zaludnienia, czyli stosunek populacji zamieszkującej dany teren w odniesieniu do powierzchni geodezyjnej. Według danych z Urzędu Miasta i Gminy Choszczno, w 2024 r. w Choszcznie było zameldowanych 13 168 osób na pobyt stały i czasowy, co w przeliczeniu na powierzchnię daje wartość 1374,53 os./km². Po wyłączeniu powierzchni Jez. Klukom wartość ta wzrasta do 1508,4 os./km². Największą koncentracją ludności charakteryzowało się osiedle nr 1, w której wskaźnik przyjął wartość 4768,2 os./km². Wynika to z charakteru

zagospodarowania tego terenu, który obejmuje większość historycznego, funkcjonalnego centrum miasta oraz najwcześniej ukształtowane przedmieścia i osiedla mieszkaniowe, przez co jest to obszar w całości zainwestowany. Przeważają tu tereny zajęte pod zabudowę mieszkaniową, najczęściej wielorodzinną – blokową i kamieniczną.

Pozostałe osiedla cechują się znacznie mniejszymi gęstościami, co wynika z ich charakteru i powierzchni. Są to obszary niejednorodne, jednak osadzone w świadomości społecznej i praktyce zarządzania w lokalnym samorządzie.

Tabela 2. Wykaz osiedli według udziału liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2024 roku w mieście Choszczno.

Jednostka analityczna	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności ogółem w dniu 31.12.2024 roku na pobyt stały i czasowy	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Osiedle nr 1	89	0,89	4196	4714,6
Osiedle nr 2	396	3,96	5153	1301,3
Osiedle nr 3	215	2,15	1979	920,5
Osiedle nr 4	173	1,73	1840	1063,6
suma dla jednostek analitycznych w obszarze miejskim gminy miejsko-wiejskiej Choszczno*	873	8,73	13158	1508,4
miasto Choszczno	958	9,58	13168	1374,5

*po wyłączeniu Jeziora Klukom

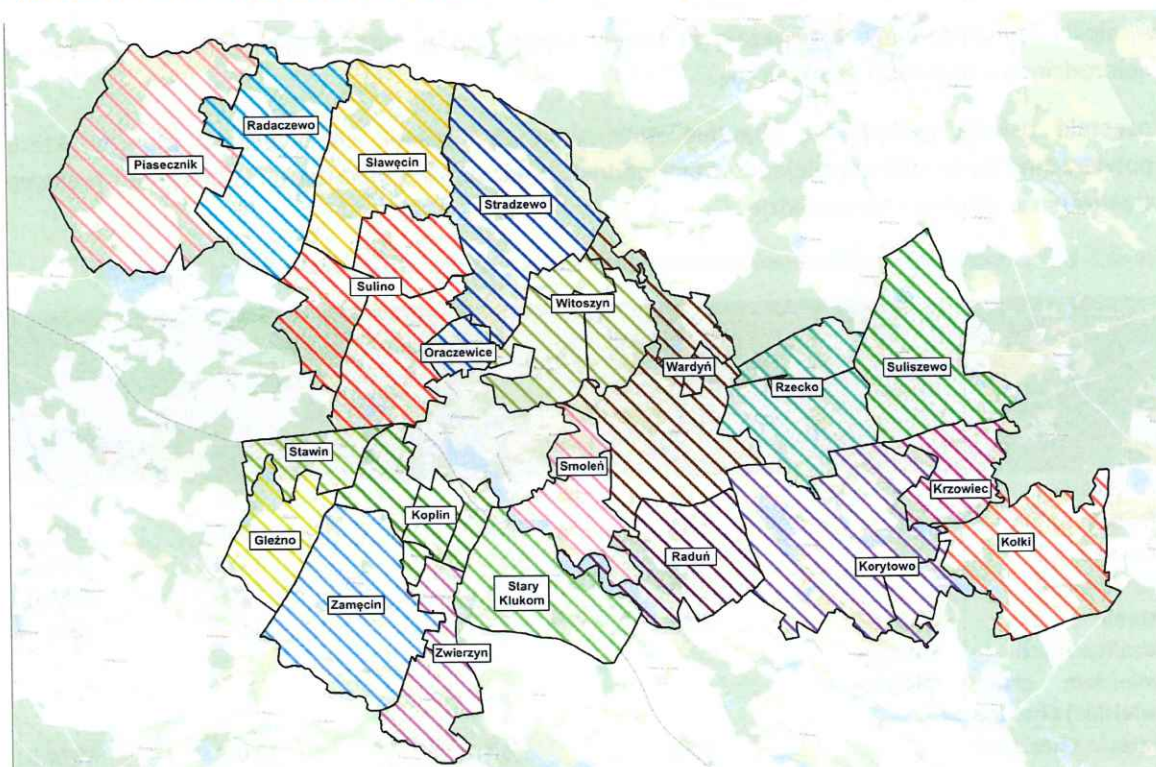
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Jednostkami statystycznymi użytymi na potrzeby analizy części wiejskiej gminy były sołectwa – jako zwyczajowo przyjęte jednostki pomocnicze gmin na tego rodzaju terenie: Gleźno, Kołki, Koplin, Korytowo, Krzowiec, Oraczewice, Piasecznik, Radaczewo, Raduń, Rzecko, Sławęcin, Smoleń, Stary Klukom, Stawin, Stradzewo, Sulino, Suliszewo, Wardyń, Witoszyn Zamęcin i Zwierzyn.

Każde z sołectw obejmuje obszar 1 lub więcej obrębów geodezyjnych.

Rozmieszczenie liczby ludności w na terenie wiejskim gminy Choszczno w podziale na sołectwa zaprezentowano za pomocą wskaźnika, jakim jest gęstość zaludnienia. Jego wartość na obszarze wiejskim gminy wynosiła 25,9 os./km². Wśród miejscowości wiejskich największe wartości odnotowano w leżących przy granicach Choszczna Oraczewicach, Stradzewie i Koplinie – powyżej 75 os./km². W tym miejscu należy mieć jednak na uwadze, że na wartości wskaźnika gęstości zaludnienia silnie wpływa różna powierzchnia geodezyjna jednostek analitycznych terenu wiejskiego – obręby i sołectwa na obszarze podmiejskim są generalnie mniejsze.

Rysunek 3. Podział terenu wiejskiego gminy Choszczno na jednostki analizy – sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne. Podkład mapy: Open Street Map

Tabela 3. Wykaz wydzielonych sołectw według liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2024 roku na obszarze wiejskim gminy Choszczno.

Nazwa obszaru	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności ogółem w dniu 31.12.2024 roku	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Gleżno	593	5,93	145	24,5
Kołki	1383	13,83	280	20,2
Koplín	594	5,94	450	75,8
Korytowo	2016	20,16	392	19,4
Krzowiec	533	5,33	95	17,8
Oraczewice	196	1,96	271	138,3
Piasecznik	2039	20,39	367	18,0
Radaczewo	1363	13,63	242	17,8
Raduń	959	9,59	221	23,0
Rzecko	1085	10,85	449	41,4
Sławęcín	1278	12,78	208	16,3
Smoleń	688	6,88	284	41,3
Stary Klukom	1635	16,35	258	15,8
Stawin	1008	10,08	121	12,0
Stradzewo	387	3,87	329	85,0
Sulino	1842	18,42	378	20,5
Suliszewo	1238	12,38	318	25,7
Wardyn	1663	16,63	429	25,8
Witoszyn	1102	11,02	146	13,2
Zamećin	1397	13,97	453	32,4
Zwieryn	674	6,74	285	42,3
obszar wiejski gminy	23673	236,73	6121	25,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Metody i techniki badawcze oraz źródła danych

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411.), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który dodatkowo cechuje się występowaniem negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjęte na potrzeby niniejszego opracowania kryteria (wskaźniki) służące wskazaniu obszarów zdegradowanych zostały przypisane pięciu podsystemom: społecznemu, gospodarczemu, przestrzenno-funkcjonalnemu, środowiskowemu i technicznemu.

Na potrzeby wykonania analizy wskaźnikowej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zebrano dane rejestrowe, których dysponentami są jednostki administracji publicznej – głównie Urząd Miejski w Choszcznie oraz jednostka organizacyjna gminy (Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choszcznie), a także Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, ale także Urząd Skarbowy w Choszcznie czy Urząd Statystyczny w Szczecinie. W ekspertyzie uwzględniono też publicznie dostępne dane wtórne, np. z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego czy Państwowej Komisji Wyborczej. Pełna lista zastosowanych wskaźników została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Tabela 4. Lista wskaźników delimitacyjnych

Lp.	Sfera	Wskaźniki	Źródło danych	Typ wskaźnika ⁴
1	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w latach 2014-2024	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
2	społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
3	społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta

4 Destymulanta to charakter wskaźnika, który w kontekście wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji należy interpretować w ten sposób, że im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest lepsza.

Stymulanta to charakter wskaźnika, który w kontekście wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji należy interpretować w ten sposób, że im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest gorsza.

4	społeczna	Udział mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choszcznie, Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta
5	społeczna	Udział mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choszcznie, Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta
6	społeczna	Liczba osób objętych "Niebieską Kartą" na 1000 mieszkańców	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choszcznie,	stymulanta
7	społeczna	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 ludności ogółem	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
8	społeczna	Stopa bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie, Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta
9	społeczna	Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w 2024 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie	stymulanta
10	społeczna	Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku do 6 lat	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
11	społeczna	Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do 6 lat	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
12	społeczna	Frekwencja wyborcza do Rady Miejskiej w Choszcznie 2024 roku	Państwowa Komisja Wyborcza ⁵	destymulanta
13	gospodarcza	Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2024 roku	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
14	gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 1000 mieszkańców w 2024 roku	Urząd Statystyczny w Szczecinie	destymulanta
15	gospodarcza	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności ogółem	Urząd Statystyczny w Szczecinie	destymulanta
16	gospodarcza	Wysokość podatku dochodowego z pracy najemnej oraz rent i emerytur na 1000 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Skarbowy w Choszcznie	destymulanta
17	gospodarcza	Wysokość podatku dochodowego z działalności gospodarczej na 1000 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Skarbowy w Choszcznie	destymulanta
18	przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów wybranych usług społecznych na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Choszcznie	destymulanta
19	przestrzenno-funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców 2024 roku	Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie	stymulanta
20	techniczna	Liczba budynków mieszkalnych bez przyłączy kanalizacji sanitarnej na 100 budynków	Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta
21	techniczna	Liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowych budynków w latach 2016-2024 na 1000 mieszkańców	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego	destymulanta

5 https://samorząd2024.pkw.gov.pl/samorząd2024/pl/rada_gminy/okregi/320202

22	środowiskowa	Liczba indywidualnych źródeł ogrzewania na paliwa stałe na 100 budynków	https://wyszukiwarka.gunb.gov.pl/2 Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków	stymulanta
23	środowiskowa	Masa azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca	Urząd Miejski w Choszcznie	stymulanta

Źródło: Opracowanie Lider Projekt Sp. z o.o.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w ustawie o rewitalizacji i obraną metodyką obszar zdegradowany musi charakteryzować się wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych przyjętymi wskaźnikami niż średnia intensywność tych zjawisk dla całej analizowanej jednostki przestrzennej.

Z uwagi na odmienną charakterystykę funkcjonalną obszarów wiejskich oraz obszarów miejskich analizom poddawano osobno miasto Choszczno w podziale na jednostki pomocnicze – osiedla, a osobno teren wiejski w podziale na sołectwa. Jako obszar zdegradowany zostaną określone te jednostki, które w przeprowadzonej analizie wskaźnikowej osiągnęły najwyższy poziom koncentracji zjawisk problemowych odpowiednio w mieście i na terenie wiejskim.

Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i na tej podstawie stworzenie indeksu zbiorczego.

Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich jednostek statystycznych i podzieleniu przez odchylenie standardowe. Poniżej przedstawione zostały wzory działań matematycznych niezbędnych dla wyliczenia wskaźników wystandaryzowanych.

Wzór na obliczenie średniej arytmetycznej, gdzie $\bar{x}$ oznacza średnią arytmetyczną, n – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

Wzór na obliczenie odchylenia standardowego populacji, gdzie: σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, N – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}{N}}$$

Wzór na obliczenie wskaźnika wystandaryzowanego - z , gdzie σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, x – wartość zmiennej niewystandaryzowanej

$$z = \frac{x - \bar{x}}{\sigma}$$

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla miasta i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne⁶. Przejście odchylenia od średniej do wartości ujemnej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od średniej dla miasta. Z kolei wartości dodatnie odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla miasta odznaczają się mniejszym natężeniem. Zabieg

6 W wyniku standaryzacji zmienna uzyskuje średnią wartość oczekiwaną równą zero i odchylenie standardowe równe jeden.

ten pozwala także na zsumowanie wartości wystandaryzowanych wskaźników i stworzenie indeksu zbiorczego (wskaźnika sumarycznego lub inaczej zwanego wskaźnikiem syntetycznym) dla poszczególnych sfer i wskaźnika sumarycznego dla wszystkich sfer łącznie.

Wzór na obliczenie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego) – WS, gdzie z_i oznacza wartości zmiennych wystandaryzowanych

$$WS = \sum_{i=1}^n z_i$$

Przy obliczaniu wskaźników wystandaryzowanych w poszczególnych sferach zastosowano wagi przeliczeniowe. Zastosowanie wag uzasadniono w tabeli poniżej.

Tabela 5. Wagi przeliczeniowe dla wskaźników wystandaryzowanych wraz z uzasadnieniem.

Lp.	Sfera	Wskaźniki	Waga	Uzasadnienie wagi
1	społeczna	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w latach 2014-2024	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
2	społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	0,5	W delimitacji uwzględniono dwa wskaźniki opisujące strukturę demograficzną
3	społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	0,5	W delimitacji uwzględniono dwa wskaźniki opisujące strukturę demograficzną
4	społeczna	Udział mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	2	Wskaźnik kluczowy w ocenie sytuacji
5	społeczna	Udział mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie ludności w 2023 r.	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
6	społeczna	Liczba osób objętych "Niebieską Kartą" na 1000 mieszkańców	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
7	społeczna	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 ludności ogółem	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
8	społeczna	Stopa bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r.	2	Wskaźnik kluczowy w ocenie sytuacji
9	społeczna	Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w 2024 r.	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
10	społeczna	Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku do 6 lat	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
11	społeczna	Liczba miejsce w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 osób w wieku do 6 lat	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
12	społeczna	Frekwencja wyborcza do Rady Miejskiej w Choszcznie 2024 roku	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
13	gospodarcza	Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2024 roku	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
14	gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 1000 mieszkańców w 2024 roku	1	Wskaźnik istotny w delimitacji

15	gospodarcza	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności ogółem	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
16	gospodarcza	Wysokość podatku dochodowego z pracy najemnej oraz rent i emerytur na 1000 osób w wieku produkcyjnym	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
17	gospodarcza	Wysokość podatku dochodowego z działalności gospodarczej na 1000 osób w wieku produkcyjnym	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
18	przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów wybranych usług społecznych na 1000 mieszkańców	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
19	przestrzenno-funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców 2024 roku	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
20	techniczna	Liczba zamierzeń budowlanych innych niż budowa nowych budynków w latach 2016-2024 na 1000 mieszkańców	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
21	techniczna	Liczba budynków mieszkalnych bez przyłączy kanalizacji sanitarnej na 100 budynków	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
22	środowiskowa	Liczba indywidualnych źródeł ogrzewania na paliwa stałe na 100 budynków	1	Wskaźnik istotny w delimitacji
23	środowiskowa	Masa azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca	1	Wskaźnik istotny w delimitacji

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o.

Obszarem zdegradowanym będzie zatem każda jednostka analityczna w mieście Choszczno, a także sołectwo na obszarze wiejskim gminy Choszczno, dla której łącznie:

- wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej jest **dodatni**,
- przynajmniej jeden wskaźnik sumaryczny: w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej jest **dodatni**.

Obszarem rewitalizacji będzie część obszaru zdegradowanego, który nie przekracza 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy, który cechuje się bardzo wysokim wskaźnikiem degradacji we wszystkich sferach łącznie (wskaźnik sumaryczny dla wszystkich sfer przyjmuje wysoką wartość **dodatnią**), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Wyniki obliczenia wskaźników sumarycznych w poszczególnych sferach i dla wszystkich łącznie przedstawiono w kolejnych podrozdziałach.

Wyniki częściowe delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w poszczególnych sferach

Gmina Choszczno dość wyraźnie dzieli się na miasto i teren wiejski. Obszar miasta jest gęsto zaludniony i stanowi koncentrację wszelkiego rodzaju firm, placówek usługowych obsługujących całą gminę. Obszar wiejski był w niedalekiej przeszłości zdominowany przez działalność Państwowych Gospodarstw Rolnych. Głębokie przemiany ustrojowe i gospodarcze, odrodzenie samorządu, które poskutkowało powstaniem wielu nowych instytucji, organizacji, rozwojem prywatnej działalności gospodarczej – dotyczyły głównie obszaru miasta. Doświadczeniem terenu wiejskiego była likwidacja PGR i masowe, przekraczające 30% bezrobocie, emigracja i wyjazd dużej części mieszkańców. Jednak także w mieście nastąpiła likwidacja zakładów pracy, takich jak: Fabryka Maszyn Budowlanych „Bumar” przy ul. Wolności czy Zakłady Przemysłu Dzwiniarskiego „Koral”, i masowe wyjazdy do pracy poza gminę, lub bezrobocie.

SFERA SPOŁECZNA

Obszar miejski

Bardzo istotnym etapem pracy przy opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest analiza wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej. To bowiem zdiagnozowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej (przy współwystępowaniu kryzysu w przynajmniej jednej z pozostałych analizowanych sfer) kwalifikuje dany obszar do dalszego postępowania analitycznego, służącego wyznaczeniu obszaru rewitalizacji i podjęciu działań rewitalizacyjnych na dalszych etapach.

Z uwagi na dużą dynamikę ubytku liczby ludności na obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w centrum miasta, następuje koncentracja problemów demograficzno-społecznych na terenie osiedla nr 1, stanowiącego funkcjonalne centrum Choszczna i kluczowy obszar dla funkcjonowania całej gminy. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej dla tego obszaru wynosi 6,89. Na obszarze tym w okresie 10 lat, które poddano analizie, nastąpił ubytek prawie 22% mieszkańców

Wraz z procesami odpływu ludności miejskiej, zazwyczaj zamożniejszej warstwy społecznej (w tym młodej), potęgują się tam procesy starzenia się społeczeństwa, najbardziej zaawansowane w całej gminie. Obecnie ponad 36,8% mieszkańców osiedla nr 1 stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy średnia dla obszaru miasta wynosi 30,2% (a dla całej gminy 26,7%). Bardzo mały jest natomiast odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, który wynosi na osiedlu nr 1 tylko 12,4%, podczas gdy średnio w Choszcznie 14,9%, a w całej gminie 16,4%.

Zdiagnozowano tu również najwyższy gminie odsetek osób ze szczególnymi potrzebami, oraz największe w mieście nasilenie przemocy domowej i wyraźnie niższą niż na innych obszarach frekwencję w wyborach lokalnych. Stąd też problemy te w przyszłości będą się tam nasilać, co w powiązaniu z degradacją obiektów i przestrzeni publicznych oraz ich niedostosowaniem do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (szerzej opisanymi w diagnozie pogłębionej) spotęgują skalę stanu kryzysowego, który dotknie bezpośrednio blisko 18% mieszkańców gminy, a pośrednio będzie oddziaływał na całą lokalną populację. Procesowi temu należy przeciwdziałać jak najszybciej.

Znamiona stanu kryzysowego wykazuje też położone w zachodniej części miasta osiedle nr 4 (wskaźnik sumaryczny 4,70), gdzie występują najwyższe w skali miasta wskaźniki korzystania z pomocy społecznej, bezrobocia, brak jest przedszkoli i placówek opiekuńczych oraz równie niska jak na osiedlu nr 1 frekwencja w wyborach.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej dla terenu m. Choszczna.

Relatywnie korzystniejszą charakterystyką w sferze społecznej odznaczają się pozostałe osiedla: osiedle nr 2, złożone w dużej mierze z bloków powstałych od lat 80. XX w., a w ostatnich latach mocno nasycane nowym budownictwem jednorodzinny, a szczególnie osiedle nr 3, gdzie budownictwo jednorodzinne wolnostojące dominuje w sposób zdecydowany.

Tabela 6. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w mieście Choszczno według osiedli.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera społeczna
Osiedle nr 1	6,89
Osiedle nr 4	4,70
Osiedle nr 2	-4,92
Osiedle nr 3	-9,76

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Kolorem czerwonym w powyższej tabeli wyróżniono te jednostki analizy, które wykazują wskaźnik sumaryczny świadczący o stanie kryzysowym w sferze społecznej. Jest to bowiem, zgodnie z przyjętą i opisaną wcześniej metodyką kryterium umożliwiające i jednocześnie warunek konieczny do ich zakwalifikowania do obszaru zdegradowanego.

Obszar wiejski

Zróżnicowanie procesów społeczno-gospodarczych w poprzednich dekadach wciąż przejawia się w zróżnicowaniu natężeniu negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, zwłaszcza o charakterze długotrwałym, oraz ubóstwa między obszarem miejskim a wiejskim. W miejscowościach takich jak Korytowo, Krzowiec, Gleżno, Stradzewo, Radaczewo i Stary Klukom udział bezrobotnych przekracza wciąż 10% liczby ludności w wieku produkcyjnym. W Korytowie ponad 18% mieszkańców korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. W wielu sołectwach gminy, w tym tak dużych jak Wardyń nie działają organizacje pozarządowe, a frekwencja w wyborach do Rady Gminy nie przekracza 40% przy średniej dla całej gminy 51,1% w 2024 r. W miejscach koncentracji zjawisk związanych z bezrobociem i ubóstwem często współwystępuje nasilenia zjawiska przemocy domowej – jak ma to miejsce w Korytowie czy Wardyniu. Sumarycznie najwyższe wielkości wskaźnika zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (powyżej 11) odnotowano w sołectwach Korytowo, Krzowiec i Wardyń.

Najbardziej korzystną sytuacją demograficzno-społeczną odznaczają się graniczące z Choszcznem sołectwa Oraczewice i Koplin, gdzie ma miejsce proces suburbanizacji – nasilona migracja osób młodych, relatywnie dobrze sytuowanych, głównie z terenu miasta. Powstają tam nowe kolonie domów jednorodzinnych o wysokim jak na skalę gminy komforcie zamieszkania.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej w gminie Choszczno.

Tabela 7. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera społeczna
Korytowo	10,51
Krzowiec	9,30
Wardyń	9,08
Stary Klukom	5,73
Radaczewo	4,91

Smoleń	4,55
Gleżno	3,91
Kołki	3,66
Piasiecznik	3,51
Stawin	0,97
Stradzewo	-0,70
Witoszyn	-0,81
Rzecko	-1,02
Suliszewo	-3,00
Zamęcin	-3,45
Sławęcin	-3,87
Sulino	-3,95
Zwierzyn	-5,37
Raduń	-6,54
Koplin	-9,07
Oraczewice	-15,16

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Podobnie jak w tabeli 6., tak i w tabeli 7. kolorem czerwonym wyróżnione zostały sołectwa wykazujące stan kryzysowy w sferze społecznej, jako warunek konieczny do włączenia do obszaru zdegradowanego.

SFERA GOSPODARCZA

Obszar miejski

Bardzo ważne miejsce w opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego zajmuje przedstawienie zróżnicowania przestrzennego wskaźnika sumarycznego w sferze gospodarczej w gminie Choszczno. W sferze tej najczytelniej uwidoczniają się różnice w poziomie rozwoju między miastem, które stanowi ośrodek gospodarczy i usługowy obsługujący teren powiatu choszczeńskiego, a rzadko zaludnionym, słabo rozwiniętym terenem wiejskim, przed 1989 r. zdominowanym przez działalność Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Niewielka skala problemów gospodarczych wystąpiła na terenie osiedli nr 2 i 4. Osiedla te wyróżnia niski wskaźnik przedsiębiorczości, a osiedle nr 4 także niskie dochody mieszkańców.

Natomiast najlepsza sytuacja w tej sferze panuje tym razem na osiedlu nr 1 w Choszcznie, gdzie wskaźnik przedsiębiorczości sięga niemal 200. Jest to specyfika tego ostatniego obszaru, stanowiącego centrum miasta o randze powiatowej, skupiającego liczne instytucje publiczne oraz podmioty usługowe i handlowe.

Tabela 8. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w mieście Choszczno według osiedli.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera gospodarcza
Osiedle nr 4	2,14
Osiedle nr 2	1,19
Osiedle nr 1	-1,01
Osiedle nr 3	-2,94

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

W tabeli 8. ponownie zaznaczono kolorem czerwonym osiedla spełniające kryteria obszaru zdegradowanego w sferze społecznej. W tym przypadku jedynie osiedle nr 4 spełnia kryteria stanu kryzysowego w sferze gospodarczej.

Obszar wiejski

Obszar wiejski gminy Choszczno, jak wspomniano wcześniej, mocno odróżnia się od terenu miasta. Największe wartości wskaźnika stanu kryzysowego (powyżej 3) odnotowano w sołectwach: Krzowiec (najwięcej: 7,62), Zwierzyn, Radaczewo i Korytowo, Rzecko.

Wymienione powyżej obszary wiejskie charakteryzują się najniższymi wskaźnikami przedsiębiorczości, zwłaszcza podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne. Przykładowo w sołectwie Krzowiec zarejestrowana jest tylko 1 firma na 95 mieszkańców. Opisywana niekorzystna sytuacja społeczno-zawodowa mieszkańców przekłada się na niskie wpływy podatkowe, głównie z tytułu przychodów z tytułu pracy najemnej oraz rent i emerytur, które znacząco, nieraz wielokrotnie przekraczają te wpłacane przez przedsiębiorców.

Najkorzystniejszą sytuacją w sferze gospodarczej odznaczają się – ponownie – sołectwa Oraczewice, Koplin. W miejscowościach tych wskaźnik przedsiębiorczości przekracza 100 na 1000 mieszkańców

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze gospodarczej w sołectwach w gminie Choszczno.

Tabela 9. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera gospodarcza
Krzowiec	7,62
Zwierzyn	3,97
Radaczewo	3,77
Korytowo	3,02
Rzecko	2,55
Stradzewo	1,87
Kołki	1,81
Zamęcin	1,73
Raduń	1,62
Wardyń	1,34
Piasecznik	1,32
Stawin	-0,04
Smoleń	-0,71
Stary Klukom	-1,97
Witoszyn	-2,11
Sulino	-2,84
Suliszewo	-2,85
Gleźno	-3,14
Sławęcin	-3,77
Koplin	-4,58
Oraczewice	-7,79

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA**Obszar miejski**

Kolejną częścią każdej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest interpretacja wyników obliczonego wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Największą koncentrację problemów w tej sferze odnotowano tym razem na osiedlu nr 3, gdzie wskaźnik sumaryczny wyniósł 1,39, można uzasadnić niedoborem obiektów infrastruktury społecznej (tylko 1 ogólnodostępne boisko).

Dodatnią wartość wskaźnika na osiedlu nr 1 wynika z największego natężeniem zdarzeń drogowych w centrum miasta. Pozostałe obszary miasta są w tych wymiarach w lepszej sytuacji.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w mieście Choszczno.

Tabela 10. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w mieście Choszczno według osiedli.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera przestrzenno-funkcjonalna
Osiedle nr 3	1,39
Osiedle nr 1	0,44
Osiedle nr 2	-0,04
Osiedle nr 4	-2,39

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Obszar wiejski

Kolejny element diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego to analiza zróżnicowania przestrzennego wartości wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze wiejskim gminy Choszczno. Uzyskane wyniki wskazują, że największe natężenie problemów w tej sferze występuje w sołectwie Witoszyn, gdzie wskaźnik sumaryczny ukształtował się na poziomie 4,78, a następnie w Piaseczniku (2,04). Jest to podyktowane najwyższymi w gminie wskaźnikami zdarzeń drogowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Ponadto w sołectwie Witoszyn brak jest obiektów infrastruktury społecznej, podobnie jak w sołectwie Krzowiec.

Najkorzystniejsza sytuacja w sferze funkcjonalno-przestrzennej panuje w sołectwach Stradzewo, Radaczewo i Zwierzyn. Wszystkie te sołectwa odznaczają się wysokimi wskaźnikami dostępności infrastruktury społecznej, a dodatkowo w Radaczewie i Zwierzynie nie wystąpiły wypadki ani kolizje drogowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w miejscowościach wiejskich gminy Choszczno.

Tabela 11. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera przestrzenno-funkcjonalna
Witoszyn	4,78
Piasecznik	2,04
Sulino	1,71
Smoleń	1,06
Zamęcin	0,78
Krzowiec	0,64
Wardyń	0,35
Rzecko	0,31

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera przestrzenno-funkcjonalna
Oraczewice	0,27
Korytowo	0,24
Koplin	-0,03
Sławęcin	-0,11
Suliszewo	-0,51
Stary Klukom	-0,95
Stawin	-1,10
Kotki	-1,42
Raduń	-1,47
Gleźno	-1,50
Stradzewo	-1,75
Radaczewo	-2,15
Zwierzyn	-2,31

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA ŚRODOWISKOWA

Obszar miejski

Nieodłącznym składnikiem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest opisanie wyników obliczonego wskaźnika sumarycznego w sferze środowiskowej w mieście Choszczno. Z uzyskanych obliczeń wynika, że najwięcej problemów środowiskowych zauważono na obszarze, gdzie dominuje zabudowa jednorodzinna. Są to osiedla nr 3 i nr 4, gdzie w największym stopniu jest stosowane ogrzewanie mieszkań kotłami na paliwo stałe (z czym wiąże się występowanie większych zanieczyszczeń powietrza i zjawiska smogu). Poza tym na tych terenach znajdują się znaczne ilości azbestu przeznaczonego do utylizacji. Na pozostałych osiedlach, gdzie znaczna część domów jest zasilana ciepłem systemowych a dachy bloków czy nowych budynków jednorodzinnych nie są kryte płytami azbestowo-cementowymi (eternitem), natężenie problemów jest znacznie mniejsze – stan kryzysowy nie występuje.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze środowiskowej dla osiedli Choszczna.

Tabela 12. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w mieście Choszczno według osiedli.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera środowiskowa
Osiedle nr 3	2,68
Osiedle nr 4	2,09
Osiedle nr 1	-1,45
Osiedle nr 2	-1,52

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Obszar wiejski

Najwyższy poziom kryzysu w sferze środowiskowej odnotowano w Piaseczniku (4,14), a następnie w Stawinie, Radaczewie, Rzecku i Krzowcu. Jest to związane z dominacją indywidualnych źródeł ogrzewania na paliwo stałe (na terenach wiejskich nie ma zbiorczych systemów ciepłowniczych) oraz z dużymi ilościami materiałów zawierających azbest, zalegających wciąż na posesjach, zwłaszcza obiektach d. PGR.

Najdalsze od stanu kryzysowego pod względem przyjętych kryteriów środowiskowych są ponownie Koplin i Oraczewice, a także Smoleń.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze środowiskowej w miejscowościach wiejskich gminy Choszczno.

Tabela 13. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera środowiskowa
Piasecznik	4,14
Stawin	1,99
Radaczewo	1,82
Rzecko	1,45
Krzowiec	1,30
Wardyń	0,69
Kołki	0,25
Sulino	0,19
Witoszyn	0,17
Stradzewo	0,07
Korytowo	0,05
Zwierzyn	-0,35
Suliszewo	-0,55
Zamęcin	-0,57
Raduń	-0,68
Stary Klukom	-0,74
Sławęcin	-0,75
Gleźno	-1,19
Koplin	-1,25
Oraczewice	-1,36
Smoleń	-1,79

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA TECHNICZNA

Obszar miejski

Ostatni element w opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego to przedstawienie zróżnicowania wartości wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej. Z przedstawionych obliczeń wynika, że największa koncentracja problemów technicznych była widoczna na obszarze osiedla nr 2, gdzie któregoś wskaźnik ukształtował się na poziomie 1,20, gdzie występuje jednocześnie wysoki odsetek budynków mieszkalnych bez przyłączy kanalizacji sanitarnej oraz gdzie wystąpiła najniższa aktywność budowlana. Z kolei najmniej problemów w tej sferze odnotowano na obszarze osiedla nr 1, gdzie wprowadzie aktywność budowlana nie była wysoka (z uwagi na duży udział ukształtowanej zabudowy blokowej), jednak jednocześnie jest tam niewiele budynków niepodłączonych do kanalizacji.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej w mieście Choszczno.

Tabela 14. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w mieście Choszczno według osiedli.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera techniczna
Osiedle nr 2	1,20
Osiedle nr 3	-0,80
Osiedle nr 4	-1,38
Osiedle nr 1	-2,09

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Obszar wiejski

Tym razem kolejność miejscowości pod względem wielkości wskaźnika sumarycznego stanu kryzysowego na obszarze wiejskim gminy jest odmienna – na czołowych miejscach znajdują się Koplin (2,03) Stary Klukom, Krzowiec i Oraczewice. Jest to podyktowane dużą liczbą budynków niepodłączonych do sieci kanalizacyjnych, lecz korzystających ze zbiorników bezodpływowych czy innych indywidualnych rozwiązań wobec niedostatku sieci kanalizacyjnych. Problem ten jest szczególnie zauważany na obszarze podmiejskim. Na przeciwnym krańcu tabeli znajdują się miejscowości w całości lub w prawie 100% przyłączone do kanalizacji sieciowej.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej w miejscowościach wiejskich gminy Choszczno.

Tabela 15. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.

Nazwa obszaru	Wskaźnik sumaryczny - sfera techniczna
Koplin	2,03
Stary Klukom	1,84
Krzowiec	1,36
Oraczewice	0,93
Piasecznik	0,61
Wardyń	0,27
Korytowo	0,26
Smoleń	0,21
Stradzewo	0,10
Stawin	0,07
Rzecko	0,04
Sulino	-0,03
Kołki	-0,41
Zwierzyn	-0,52
Suliszewo	-0,57
Witoszyn	-0,74
Sławęcin	-0,78
Radaczewo	-0,94
Zamęcin	-0,99
Gleżno	-1,39
Raduń	-2,81

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Wskazanie obszaru zdegradowanego

W interpretacji wyników analizy należy zwrócić uwagę nie tylko na spełnienie warunków metodycznych, ale i na wskaźnik sumaryczny dla wszystkich sfer łącznie. Ukazuje on stopień degradacji jednostek w ujęciu wszystkich wskaźników, dla których wykonano analizę.

Obszar miejski

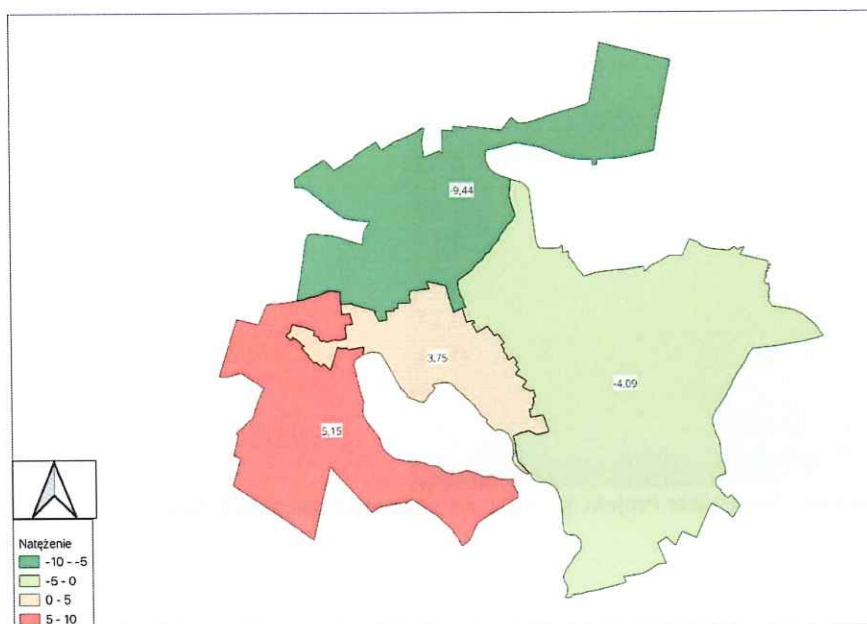
Wyniki analizy wskaźnikowej dla wszystkich sfer w mieście Choszczno zostały zaprezentowane zbiorczo w tabeli 16. Z wykonanych obliczeń wynika, że w dwóch obszarach zaobserwowano koncentrację problemów społecznych. Należą do nich osiedla nr 1 i 4. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik sumaryczny dodatni, czyli najtrudniejsza sytuacja w sferze społecznej cechuje osiedle nr 1. Należy jednocześnie zaznaczyć, że jest to jednostka analityczna o największej dynamice ubytku ludności w ścisłym centrum miasta. Koncentracją problemów społecznych, choć mniejszą niż osiedle nr 1, charakteryzuje się również osiedle nr 4. W osiedlach nr 1 i 4, gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, zaobserwowano jednocześnie występowanie koncentracji problemu przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. I tak:

- na osiedlu nr 1, oprócz problemu w sferze społecznej, odnotowano również występowanie problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, przejawiające się dużą liczbą zdarzeń drogowych (wypadków, kolizji) związanych z niekorzystnym przebiegiem dróg i w wielu miejscach złym stanem infrastruktury.
- Z kolei w jednostce nr 4 natężenie problemów miało miejsce również w sferze gospodarczej i środowiskowej. W związku z tym jednostki te można zakwalifikować do obszaru zdegradowanego miasta Choszczna.

W Lokalnym Programie Miasta Choszczno (obowiązywał na lata 2008-2013) również wskazano obszar odpowiadający w przybliżeniu granicom osiedla nr 1.

Na rycinie poniżej przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne wartości wskaźnika sumarycznego w jednostkach analitycznych w granicach miasta Choszczna we wszystkich sferach łącznie.

Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika sumarycznego w mieście Choszczno we wszystkich sferach łącznie.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Tabela 16. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie w mieście Choszczno

Nazwa obszaru	wskaźnik sumaryczny – sfera społeczna	wskaźnik sumaryczny – sfera gospodarcza	wskaźnik sumaryczny – sfera przestrzenno-funkcjonalna	wskaźnik sumaryczny – sfera techniczna	wskaźnik sumaryczny – sfera środowiskowa	wskaźnik sumaryczny – łącznie
Osiedle nr 1	6,89	-1,01	0,44	-1,12	-1,45	3,75
Osiedle nr 2	-4,92	1,19	-0,04	1,20	-1,52	-4,09
Osiedle nr 3	-9,76	-2,94	1,39	-0,80	2,68	-9,44
Osiedle nr 4	4,70	2,14	-2,39	-1,38	2,09	5,15

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

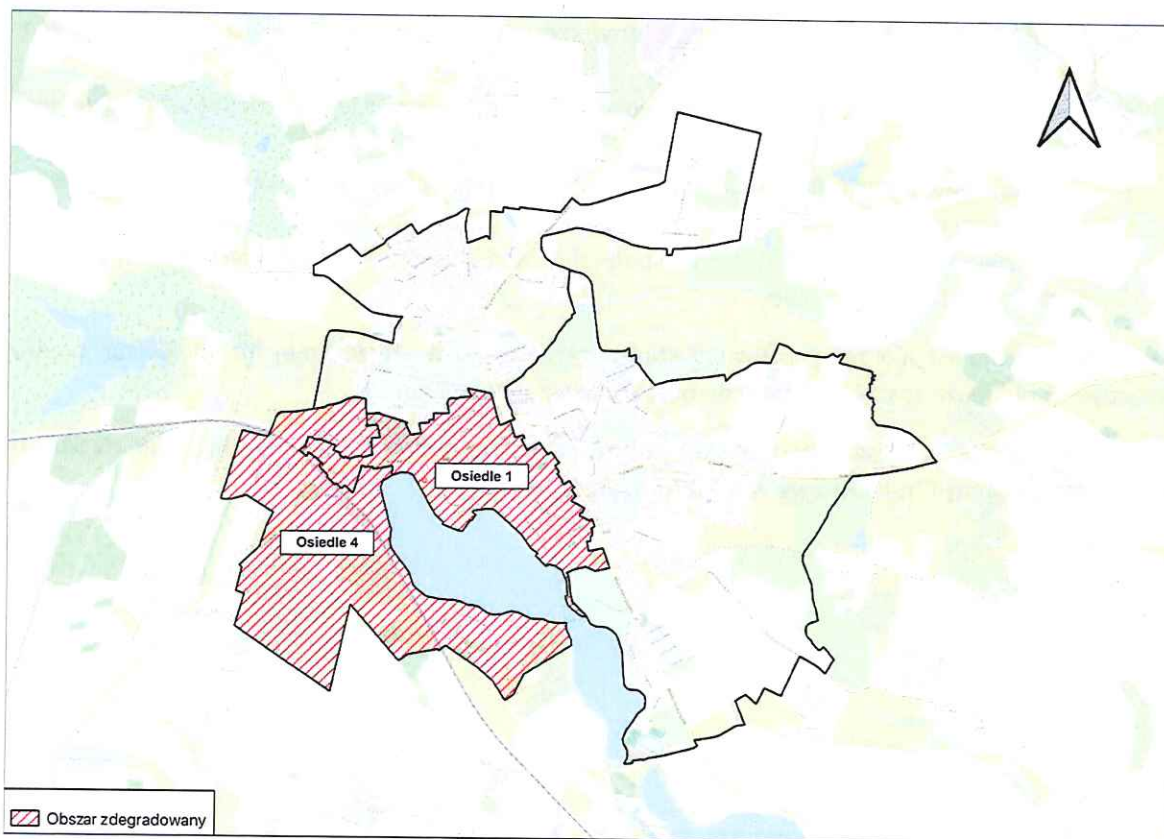
Wyznaczony w ramach diagnozy **obszar zdegradowany** w mieście Choszczno obejmuje:

- Osiedle nr 1,
- Osiedle nr 4.

w granicach wskazanych na rysunku poniżej.

Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru zdegradowanego w mieście Choszczno przedstawiono poniżej.

Rysunek 5. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w mieście Choszczno.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Obszar wiejski

Wyniki analizy wskaźnikowej we wszystkich sferach zostały zaprezentowane również w miejscowościach wiejskich gminy Choszczno zbiorczo w tabeli poniżej. Z przeprowadzonych badań wynika, że na obszarze wiejskim gminy Choszczno widoczna jest wyraźna nasilenie występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej w sołectwach:

- Korytowo,
- Krzowiec,
- Wardyń,
- Stary Klukom,
- Smoleń,
- Radaczewo,
- Kołki,
- Piasecznik,
- Stawin,
- Gleźno.

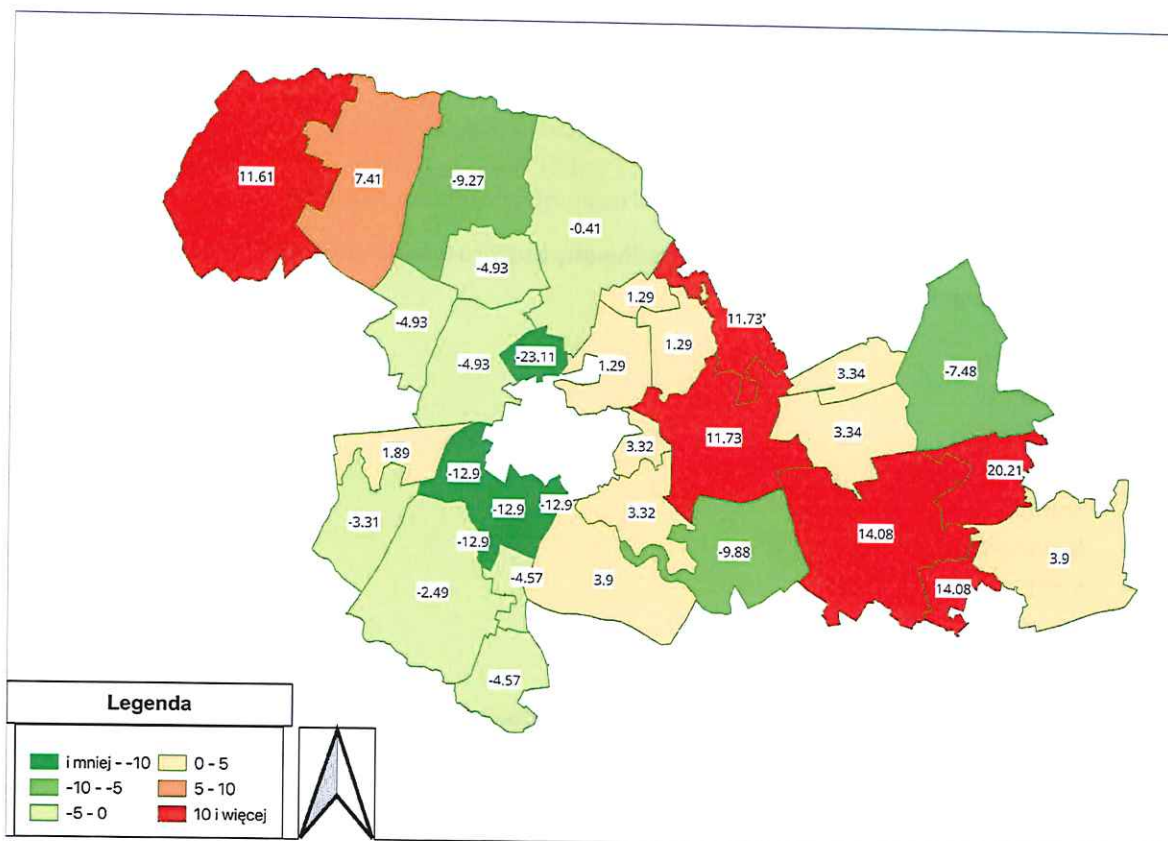
W powyżej wymienionych miejscowościach, gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, musi być zaobserwowane jednocześnie występowanie natężenia problemu przynajmniej w jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej), aby można było wskazać ją jako obszar zdegradowany. I tak:

- w Korytowie, Krzowcu, Wardyniu i Piaseczniku obserwuje się stan kryzysowy we wszystkich z 5 analizowanych sfer;
- w Radaczewie i Kołkach problemom w sferze społecznej towarzyszą problemy w sferach: gospodarczej i środowiskowej;
- w Smoleniu odnotowuje się dodatkowo stan kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- w Starym Klukomiu prócz stanu kryzysowego w sferze społecznej zdiagnozowano problemy w sferze technicznej;
- w Stawinie z problemami w sferze społecznej współwystępują stany kryzysowe w sferach: technicznej i środowiskowej.

W Gleźnie natomiast nie zdiagnozowano stanu kryzysowego w sferze innej niż społeczna, przeto sołectwo to nie może zostać włączone do obszaru zdegradowanego.

Na rycinie poniżej przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne wartości wskaźnika sumarycznego w sołectwach gminy Choszczno we wszystkich sferach łącznie.

Rysunek 6. Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika sumarycznego we wszystkich sferach łącznie na obszarze wiejskim gminy Choszczno.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Tabela 17. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie na obszarze wiejskim gminy Choszczno.

Nazwa obszaru	wskaźnik sumaryczny – sfera społeczna	wskaźnik sumaryczny – sfera gospodarcza	wskaźnik sumaryczny – sfera przestrzenno-funkcjonalna	wskaźnik sumaryczny – sfera techniczna	wskaźnik sumaryczny – sfera środowiskowa	wskaźnik sumaryczny – łącznie
Korytowo	10,51	3,02	0,24	0,26	0,05	14,08
Krzowiec	9,30	7,62	0,64	1,36	1,30	20,21
Wardyń	9,08	1,34	0,35	0,27	0,69	11,73
Stary Klukom	5,73	-1,97	-0,95	1,84	-0,74	3,90
Radaczewo	4,91	3,77	-2,15	-0,94	1,82	7,41
Smoleń	4,55	-0,71	1,06	0,21	-1,79	3,32
Gleźno	3,91	-3,14	-1,50	-1,39	-1,19	-3,31
Kołki	3,66	1,81	-1,42	-0,41	0,25	3,90
Piasecznik	3,51	1,32	2,04	0,61	4,14	11,61
Stawin	0,97	-0,04	-1,10	0,07	1,99	1,89
Stradzewo	-0,70	1,87	-1,75	0,10	0,07	-0,41
Witoszyn	-0,81	-2,11	4,78	-0,74	0,17	1,29
Rzecko	-1,02	2,55	0,31	0,04	1,45	3,34
Suliszewo	-3,00	-2,85	-0,51	-0,57	-0,55	-7,48
Zamęcin	-3,45	1,73	0,78	-0,99	-0,57	-2,49

Sławęcín	-3,87	-3,77	-0,11	-0,78	-0,75	-9,27
Sulino	-3,95	-2,84	1,71	-0,03	0,19	-4,93
Zwierzyn	-5,37	3,97	-2,31	-0,52	-0,35	-4,57
Raduń	-6,54	1,62	-1,47	-2,81	-0,68	-9,88
Koplin	-9,07	-4,58	-0,03	2,03	-1,25	-12,90
Oraczewice	-15,16	-7,79	0,27	0,93	-1,36	-23,11

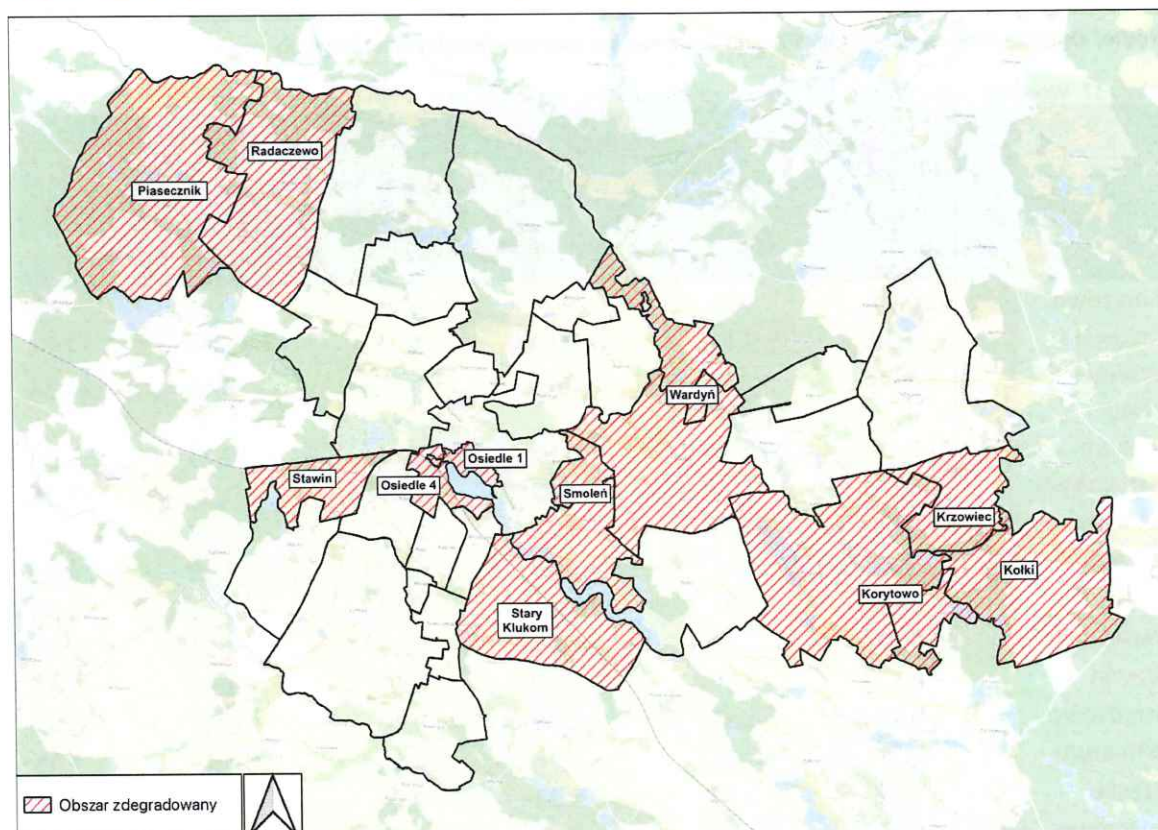
Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Wyznaczony w ramach diagnozy **obszar zdegradowany** obszaru wiejskiego gminy Choszczno obejmuje miejscowości takie jak:

- Korytowo,
- Krzowiec,
- Wardyń,
- Stary Klukom,
- Smoleń,
- Radaczewo,
- Kołki,
- Piasecznik,
- Stawin,

Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim w gminie Choszczno przedstawiono poniżej.

Rysunek 7. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim gminy Choszczno.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Zauważyć można pewne skupienia sołectw wykazujących stany kryzysowe stanowiące podstawę do wyznaczenia stanu kryzysowego we wschodniej i północno-zachodniej części gminy, zwłaszcza w rejonach oddalonych od Choszczna, oraz niewielki obszar na zachód od Choszczna. Stanu kryzysowego nie wykazują natomiast sołectwa położone na północ i południe od Choszczna oraz Raduń i Suliszewo.

Łącznie obszar zdegradowany zajmuje 125,9 km², tj. 51,1% powierzchni gminy i zamieszkują go 8 504 osoby ludności, tj. 44,1% ludności gminy.

Wskazanie obszaru rewitalizacji

Na części lub całości obszaru zdegradowanego można wyznaczyć obszar rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i jednocześnie zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji powinien koncentrować się szczególną koncentracją problemów społecznych. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji jest to obszar, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Z uwagi na odmienną charakterystykę funkcjonalną obszarów wiejskich oraz obszarów miejskich obszar zdegradowany gminy Choszczno składa się z podobszarów stanowiących zarówno jednostki analizy położone w granicach Choszczna, jak i obszarów obejmujących zamieszkałe tereny miejscowości położonych w części gminy o charakterze wiejskim, które w przeprowadzonej analizie wskaźnikowej osiągnęły najwyższy poziom koncentracji zjawisk problemowych.

Na podstawie wyników analizy wskaźnikowej, szczególnie w sferze społecznej, wskazano jednostki analitycznej o największej koncentracji problemów społecznych, które zakwalifikowano do obszaru rewitalizacji przy spełnieniu limitów ustawowych. W mieście Choszczno wskazuje się do objęcia obszarem rewitalizacji teren osiedla nr 1 z uwagi na koncentrację problemów społecznych i istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Na terenie wiejskim obszarem rewitalizacji obejmuje się sołectwa: Korytowo, Krzowiec, Wardyń, Radaczewo i Piasecznik, w ramach obszaru zabudowanych miejscowości je tworzących. W tych granicach obszar rewitalizacji zamieszkuje 5 721 mieszkańców, tj. 29,7% ludności gminy Choszczno. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 337,24 ha (3,37 km²), co stanowi 1,4% powierzchni gminy.

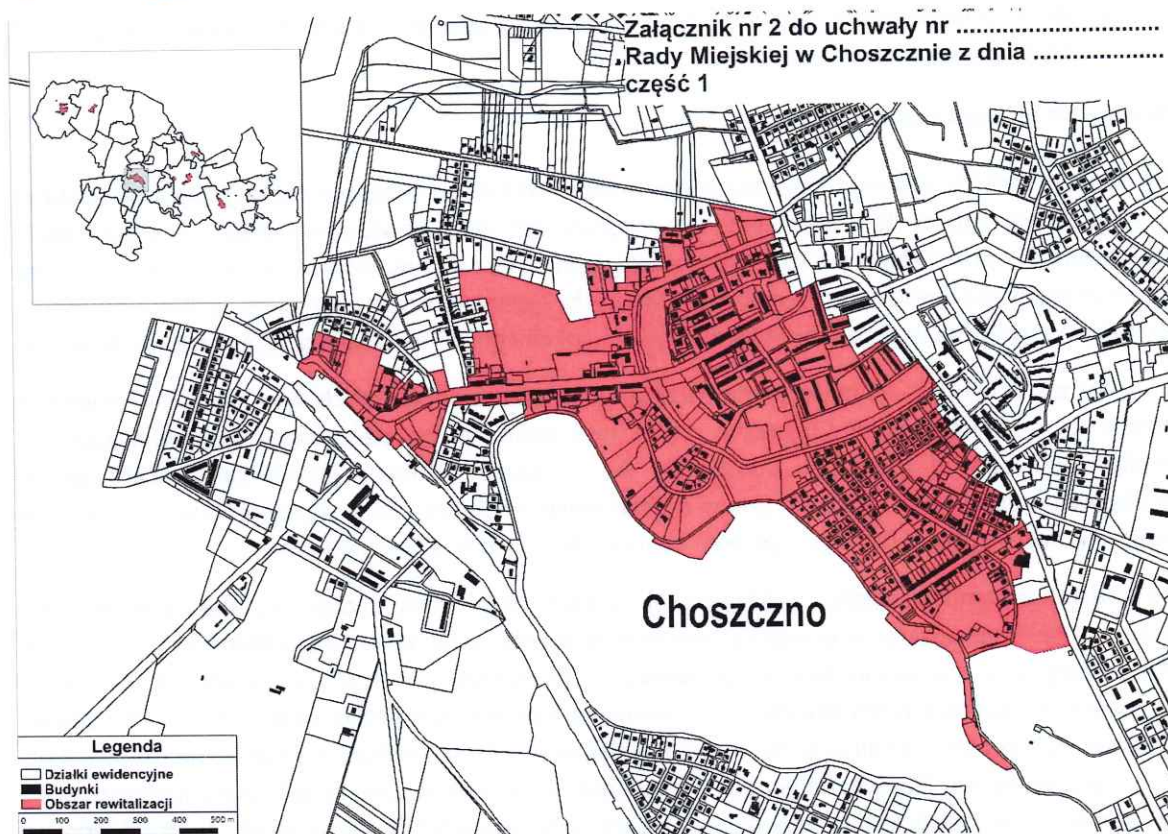
Tabela 18. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze rewitalizacji.

Nazwa obszaru	Liczba ludności ogółem w dniu 31.12.2024 roku na pobyty stały i czasowy	Powierzchnia [km ²]
Obszar miejski		
Osiedle nr 1	4 196	0,88
Obszar wiejski		
Korytowo	392	0,7
Krzowiec	95	0,061
Piasecznik	367	0,65
Radaczewo	242	0,3
Wardyń	429	0,78
obszar rewitalizacji – część miejska i wiejska	5 721	3,37
miasto Choszczno	13 168	9,58
obszar wiejski gminy miejsko- wiejskiej Choszczno	6 121	236,73
gmina miejsko- wiejska Choszczno	18 289	246,31

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji w mieście Choszczno przedstawiono poniżej.

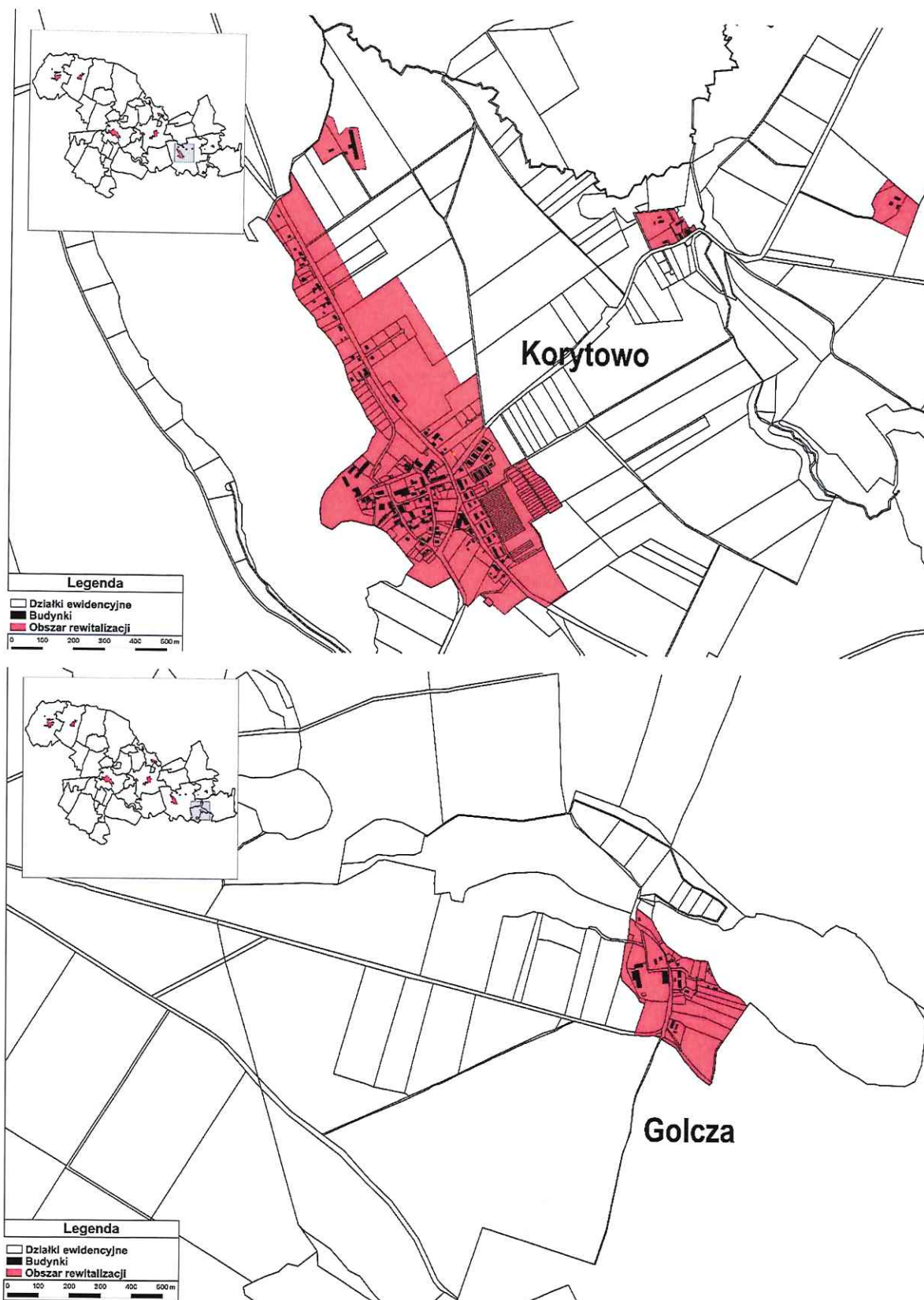
Rysunek 8. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji w mieście Choszczno.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

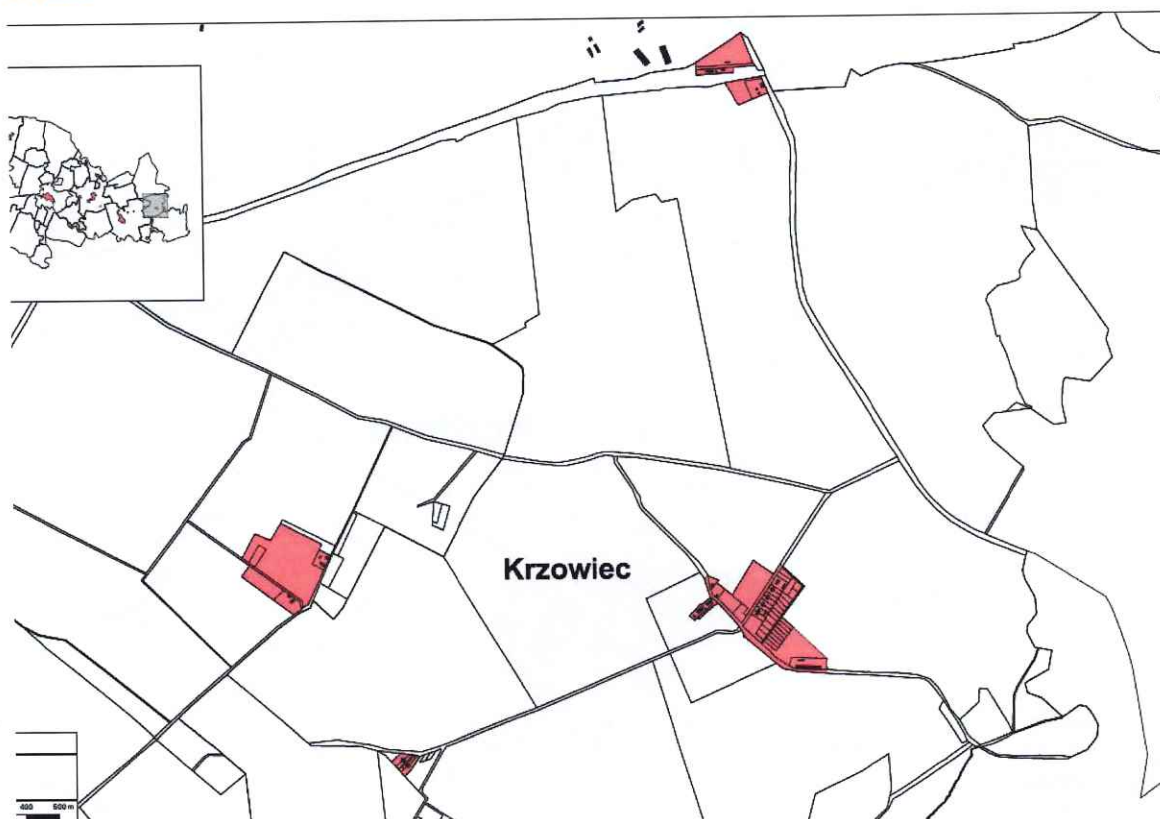
Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno przedstawiono poniżej.

Rysunek 9. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Korytowo – miejscowości Korytowo i Golcza

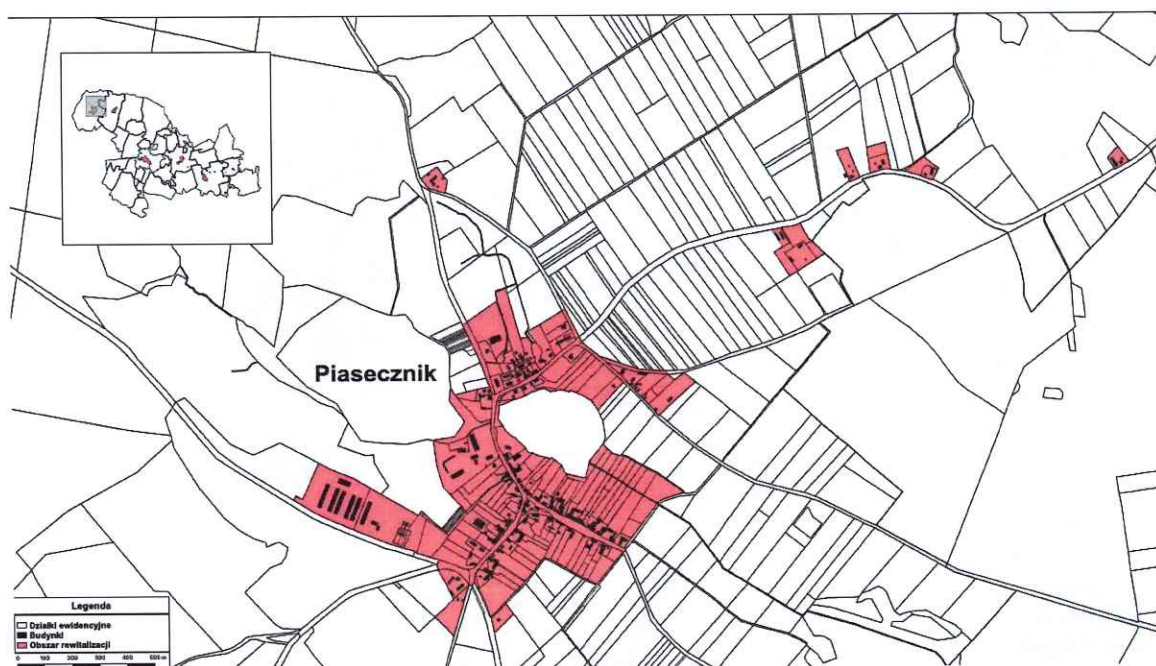
Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Rysunek 10. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Krzowiec.

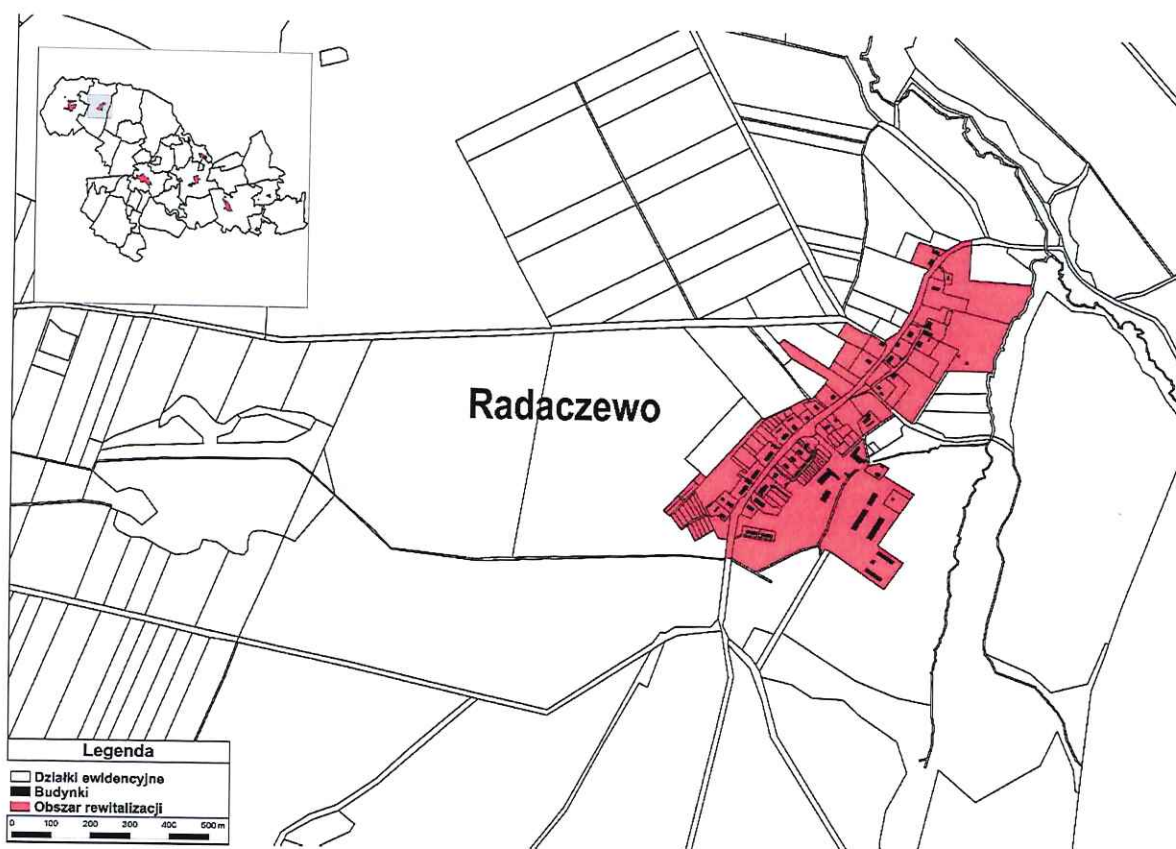
Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Rysunek 11. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Piasecznik.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Rysunek 12. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Radaczewo.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Rysunek 13. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Wardyń – miejscowości Wardyń i Chelpa.

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych.

Tabela 1. Kierunki strategicznego rozwoju gminy Choszczno na lata 2021-2030.	7
Tabela 2. Wykaz osiedli według udziału liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2024 roku w mieście Choszczno.	10
Tabela 3. Wykaz wydzielonych sołectw według liczby ludności i zajmowanej powierzchni w 2024 roku na obszarze wiejskim gminy Choszczno.	11
Tabela 4. Lista wskaźników delimitacyjnych.	12
Tabela 5. Wagi przeliczeniowe dla wskaźników wystandaryzowanych wraz z uzasadnieniem.	15
Tabela 6. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w mieście Choszczno według osiedli.	18
Tabela 7. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.	18
Tabela 8. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w mieście Choszczno według osiedli.	19
Tabela 9. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.	20
Tabela 10. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w mieście Choszczno według osiedli.	21
Tabela 11. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.	21
Tabela 12. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w mieście Choszczno według osiedli.	22
Tabela 13. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.	23
Tabela 14. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w mieście Choszczno według osiedli.	24
Tabela 15. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej na terenie wiejskim gminy Choszczno według sołectw.	24
Tabela 16. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie w mieście Choszczno.	26
Tabela 17. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie na obszarze wiejskim gminy Choszczno.	28
Tabela 18. Liczba ludności ogółem i powierzchnia geodezyjna na obszarze rewitalizacji.	30
Rysunek 1. Usytuowanie GPR dla gminy Choszczno w Zachodniopomorskim Modelu Programowania Rozwoju.	6
Rysunek 2. Podział miasta Choszczna na jednostki analizy - osiedla.	9
Rysunek 3. Podział terenu wiejskiego gminy Choszczno na jednostki analizy – sołectwa.	11
Rysunek 5. Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika sumarycznego w mieście Choszczno we wszystkich sferach łącznie.	25
Rysunek 6. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w mieście Choszczno.	26
Rysunek 7. Zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika sumarycznego we wszystkich sferach łącznie na obszarze wiejskim gminy Choszczno.	28
Rysunek 8. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim gminy Choszczno.	29
Rysunek 9. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji w mieście Choszczno.	31
Rysunek 10. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Korytowo – miejscowości Korytowo i Golcza.	32
Rysunek 11. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Krzowiec.	33
Rysunek 12. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Piasecznik.	33
Rysunek 13. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Radaczewo.	34

Rysunek 14. Zasięg przestrzenny delimitowanego obszaru rewitalizacji na obszarze wiejskim w gminie Choszczno w sołectwie Wardyń – miejscowości Wardyń i Chełpa. 35